AKTUALNO VPRAŠANJE

Na osnovi Videmskga sporazuma je moč razširiti mali obmejni promet vzdolž jugoslovansko - italijanske meje tudi na bohinjsko in blejsko področje, medtem ko zdaj sega le do Gozd-Martuljka.

Zvedeli smo, da razgovori o razširitvi tega obmejnega prometa že potekajo. Predvideva pa se tudi možnost, da bi uvedli za celotno gorenjsko področje — mali obmejni promet tudi vzdolž jugoslovansko-avstrijske meje.

Nedvomno bo ves ta mali obmejni promet lahko omogočil tudi izdatnejše izkoriščanje naših turističnih kapacitet, saj bi številni turisti z onstran meja radi prihajali na obisk v naše kraje. To pa terja tudi primernejšo ureditev in gibčnejše poslovanje naših gostišč, trgovin ter druge dejavnosti. Za gornjesavsko dolino, od meje do Gozd-Martuljka, je doslej mali obmejni promet malo pomenil, kajti obisk gostov z onstran meje je bil manjši kot pred vojno. Vzrok tiči tudi v tem, ker se gostišča in trgovine niso znale prilagoditi inozemskim turistom. To vprašanje pa postaja še čedalje bolj aktualno, saj ne moremo dopustiti, da bomo zaradi malomarnosti ob dohodke, do katerih bi lahko prišli, če bi se znali prilagoditi tudi potrebam obmejnega prometa.

AKTUALNO VPRAŠANJE

Pust, ti čas presneti!

Plesalec pred gordijskim vozlom ... »Kdo neki se skriva pod to krinkoi«

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI., ŠT. 13 — CENA DIN 10.— KRANJ, 17. FEBRUARJA 1958

PREDVOLILNE PRIPRAVE

Obilna udeležba in živahna razprava

Drugi zbori volivcev so končani

Približno take odgovore smo prejeli po telefonu, ko smo klicali občinske odbore SZDL.

Tehnični sekretar Občinskega odbora SZDL Žiri, Emil Govekar: »Vsi zbori volivcev pri nas so že končani, razen enega v kmečki skupini, ki bo v nedeljo, 16. t. m. Na vseh zborih kmečke skupine so volivci potrdili kandidate za Zvezni zbor proizvajalcev tovariša Maksa Krmelja, za Republiški zbor proizvajalcev pa tovariša Toneta Hafnerja.«

Alojz Krek, tehnični sekretar Občinskega odbora SZDL Gorenja vas: »Prav včeraj, v petek, 14. t. m. so bili zadnji zbori volivcev. Povsod je bila udeležba obilnejša kot smo pričakovali in tudi razprava je bila zelo živahna.«

Ivan Cerkovnik, sekretar Občinskega odbora SZDL Bohinj: »Že v nedeljo 9. t. m. smo imeli zadnji zbor volivcev. Povsod je bila udeležba volivcev zelo številna, razen v Srednji vasi. Tam smo morali zbor ponoviti. Zelo podrobno so volivci govorili na zborih o elektrifikaciji nekaterih naselij, o vodovodih, mostovih in drugih komunalnih delih.«

Rudi Jeseničnik, tehnični sekretar Občinskega odbora SZDL Železniki: »V torek smo imeli zadnje zbore volivcev. Na zbore je prišlo mnogo več ljudi kot ob prvem sklicu in so bili zbori povsod sklepčni. Mnogo so na zborih govorili o kmetijstvu, o uvedbi in uporabi mehanizacije in o podobnih zadevah.«

Iz Okrajnega odbora SZDL Škofja Loka: »V nedeljo, 16. t. m. bomo imeli zadnje zbore. Na Trati bo jutri zbor kmetijske skupine. Od skupno 29 zborov bo danes in jutri še preostalih 7 zborov. Volivci so povsod sprejeli predlagane kandidate. Edino pripombo so volivci izrazili na zboru kmečke skupine v Logu, in sicer to, da bi radi več kandidatov. Toda novih predlogov niso dali.«

Janez Strgar, sekretar občinskega odbora SZDL Bled: »Tu je bilo skupno 25 zborov od teh 10 zborov volivcev-proizvajalcev v gospodar. organizacijah. Povsod so volivci sprejeli predlagane kandidate. Na zboru volivcev v Sp. Gorjah so na sedanjem, drugem zboru volivci menili, da njihovi delegati na kandidacijski konferenci niso zastopali načela, ki so ga priporočali volivci. Vendar so se s predlaganimi kandidati strinjali in jih osvojili. Govorili so največ o problemih turizma in o olepšavanju in urejevanju vasi in naselij. Na zborih kmečke skupine pa so mnogo razpravljali o urejevanju skupnih pašnikov.«

Martin Košir, sekretar Občinskega odbora SZDL Kranj: »Samo na Jezerskem še niso končani zbori v splošni in kmetijsko-proizvajalni skupini. Volivci so na zborih, zlasti na splošnih, zelo živahno razpravljali o delu krajevnih odborov. Na prvih zborih so izvolili vseh 22 krajevnih odborov, kolikor jih je v občini. Na sedanjih zborih pa so tem izvoljenim organom dali mnogo sugestij in predlogov za delo. Spričo takih razprav so bili zbori zelo živahni, zanimivi in koristni.«

K. M.

OD DANES NAPREJ

MESTNI AVTOBUSNI PROMET V KRANJU

REDNA AVTOBUSNA PROGA STRAŽIŠČE—KRANJ—PRIMSKOVO ● V ZAČETKU 11 OZIROMA 12 VOŽENJ DNEVNO TJA IN NAZAJ ● KDAJ BO NA VRSTI ŠE ZVEZA Z NAKLOM, BRITOFOM, PREDOSLJAM IN DRUGIMI KRAJI?

Na pobudo Občinskega ljudskega odbora Kranj in na željo prebivalstva v predmestnih naseljih Kranja, je podjetje »Avtopromet« v Kranju vzpostavilo redni mestni promet za prevoz potnikov iz dveh skrajnih mestnih območij: Stražišča in Primskovega. Avtobusi bodo začeli redno voziti danes, 17. t. m. Skraja bodo vozili avtobusi le po 11 oziroma 12-krat dnevno v vsako smer. Celotna proga je dolga nad 7 kilometrov. Vožnja iz skrajnih odhodnih postaj do centra bo stala 15 din, oziroma 10 din od vmesnih postaj.

Postaje: Stražišče, križišče cest pred Ješetom; Dom Svobode; Labore; stopnice, pot na Kalvarijo; pred Savskim mostom; na vogalu restavracije »Jelen«; Center - avtobusna postaja; križišče Gregorčičeve in Jezerske ceste; Klanec, nasproti Tekstilne šole; Primskovo izven ovinka pri mesnicah in končna postaja pri Gasilskem domu na Primskovem.

Po voznem redu bo odpeljal prvi avtobus iz Stražišča ob 5.15 uri, oziroma s Primskovega ob 5.35 uri zjutraj. Ta avtobusni promet je namenjen predvsem delavcem. Največji naval potnikov bo, tako zdaj sodijo, v jutranjih in opoldanskih urah. Če bo ob tem času veliko potnikov, namerava »Avtopromet« v jutranjih oziroma opoldanskih urah (na primer ob 5.30 do 8. in morda od 12 do 15. ure) še povečati število voženj tako, da bi avtobusi vozili vsakih 20 ali 30 minut. Predvidevajo pa, da dohodki od vozovnic ne bodo krili stroškov te proge, ki pa je vsekakor nujno potrebna.

Bodo potniki lahko dobili mesečne vozovnice? Na to vprašanje so v »Avtoprometu« odgovorili negativno. Mesečnih vozovnic za zdaj še ne bodo izdajali. Prav tako je še odprto vprašanje prometnih zvez do Naklega, Britofa, Predoselj in drugih naselij v okolici Kranja.

K. M.

VOZNI RED
MESTNEGA AVTOBUSNEGA PROMETA V KRANJU
ODHODI

IZ KRANJA (avtobusna postaja) PROTI PRIMSKOVEM: 5.25, 6.10, 6.55, 8.20, 11.05, 11.55, 13.20, 14.10, 15.05, 15.50, 17.40, 19.35.

S PRIMSKOVEGA (Gasilski dom): 5.35, 6.25, 7.05, 8.30, 11.15, 12.05, 13.30, 14.20, 15.15, 16.00, 17.50, 19.45.

IZ KRANJA PROTI STRAŽIŠČU: 5.05, 5.50, 6.35, 8.00, 11.25, 12.55, 13.50, 14.40, 15.30, 18.20, 19.10.

IZ STRAŽIŠČA (križišče cest pred Ješetom): 5.15, 6.00, 6.45, 8.10, 11.35, 13.05, 14.00, 14.50, 15.40, 18.30, 19.20.

SNG Drama gost Prešernovega gledališča

Kranj, 16. februarja.

Danes je kranjska kulturna kronika zabeležila pomemben gledališki dogodek: gostovanje gledališčnikov našega osrednjega gledališča v Kranju. Gostje so se tokrat predstavili s francoskim komediografom Molièrom; iz zakladnice njegovih del so izbrali Šolo za može in Izsiljeno ženitev. Da je uprizoritev brezhibno uspela, ni treba posebej poudarjati. Za to nam jamči umetniška kvaliteta našega osrednjega gledališča. Deli je zrežiral France Jamnik, zelo okusno in funkcionalno sceno pa je zamislil ing. arh. Niko Matul.

Kljub temu, da so ljubljanski gledališčniki zaigrali pred kranjskim gledališkim občinstvom le enkrat, in sicer ob 16. uri, je ta predstava zlasti pomembna zategadelj, ker se je našemu okoliškemu prebivalstvu, ki zelo rado obiskuje nedeljske gledališke predstave v Kranju, nudila prilika videti zares kvalitetno delo — visoki dosežek dramske kulture. Gledalci, ki so to pot zasedli dvorano do zadnjega kotička, so nagradili drage goste z viharnimi aplavzi.

(Slika) — Prizor iz Izsiljene ženitve z Edvardom Gregorinom, Dušo Počkajevo, Majdo Potokarjevo in Ivanko Mežanovo. S.

RAZGOVOR S POSLANSKIM KANDIDATOM

BOLJ ZDRUŽITI PRIZADEVANJA OBČIN IN PODJETIJ

Predsedniku ObLO Kranj, tov. Hafnerju Vinku, ki kandidira v občinah Tržič, Jesenice, Radovljica, Bled in Bohinj v Zvezni zbor Ljudske skupščine FLRJ, smo stavili naslednje vprašanje:

»V prejšnjih občinah, ki so bile pretežno administrativne enote, so bila podjetja nekakšni izolirani otoki v občini. Sedanji komunalni sistem je to izoliranost začel odstranjevati in še v marsičem podira plotove med podjetji in ljudskimi odbori. Zanima nas pa, kaj sodite o nadaljnjem razvijanju sodelovanja podjetij v komunalnih skupnostih, zlasti še spričo novega sistema delitve gospodarskih organizacij?«

Tov. Vinko Hafner je takole odgovoril:

Gorenjska je med gospodarsko najrazvitejšimi in najbolj industrializiranimi območji v naši državi. Industrija je ponos in vsakdanji kruh delovnih ljudi našega okraja. 61 industrijskih podjetij zaposluje 63 % vseh zaposlenih in daje 84 % družbenega proizvoda okraja. Njen razvoj je bil osnova gospodarskega napredka Gorenjske, hkrati pa tudi izvor mnogim gospodarskim, komunalnim in socialnim težavam, s katerimi se danes otepajo vse naše občine. To so: pomanjkanje stanovanj, šolskega prostora, trgovin in obrtnih delavnic, dotrajanost in nezadostna zmogljivost komunalnih naprav, prevoznih sredstev itd. Vse to kljub nenehnemu porastu narodnega in osebnega dohodka stvarno znižuje življenjsko raven industrijskega prebivalstva. Zato je napočil čas, da iste gospodarske sile, ki so s svojim razvojem nujno povzročile te probleme, z vsemi možnostmi pomagajo k njihovi postopni rešitvi.

Ustvaritev močnejših občin, prenos večine gospodarskih pristojnosti na občinske organe, ustanovitev občinskega zbora proizvajalcev, nov način delitve dohodka podjetij in vse večja odvisnost občinskih proračunov od osebnega dohodka zaposlenih, — vse to ustvarja nadvse ugodne pogoje za koristno sodelovanje občin in podjetij in jih organsko povezuje v enotno komunalno skupnost. V delovnih kolektivih že dozoreva prepričanje, da ni mogoč napredek podjetja le z razširjanjem proizvodnih zmogljivosti in zaposlovanjem nove delovne sile, ne da bi vzporedno s tem poskrbel za množico perečih potreb delavcev izven njihovega delovnega mesta. Zdaj je samo še potrebno, da od takega prepričanja in deklaracij pridemo do stvarnega ukrepanja.

Letos bodo imele občine prav pičla proračunska sredstva za urejanje raznih komunalnih potreb. Toda z združitvijo prizadevanj in sredstev občin in podjetij je moč tudi ob teh pogojih marsikaj napraviti. Ni bistveno, kako bi od zunaj izpulili kaka nova sredstva, temveč kako bomo vsaj tista, ki jih imamo, koristno uporabili. Merilo za uspešnost dela delavskih svetov in tovarniških uprav ne sme ostati več samo gospodarski napredek podjetja, ampak tudi uspešna skrb za zadovoljevanje potreb delovnih ljudi v občini. To pa mora imeti v končni posledici tudi ugoden učinek na uspešno gospodarjenje v podjetjih.

Vse to pa ne velja samo za industrijska podjetja, ampak tudi za vse druge gospodarske organizacije, ki so prav tako dolžne pomagati k napredku svoje občine. Vsak delavec in uslužbenec katerega koli podjetja je tudi potrošnik in občan svoje komunalne skupnosti, v kateri preživi dve tretjini dneva. Na to bi morali misliti vsi delovni kolektivi, kadar razdeljujejo svoj dohodek in določajo svoje razmerje do komune.

Če se občine in podjetja resnično vzamemo skupaj in se trdovratno zagrizemo v reševanje številnih potreb delovnih ljudi, imamo lahko na Gorenjskem prav lepe perspektive.

PABERKI PO SVETU

TAKO JE!

Ameriški senator Mansfeld je v poročilu zunanjepolitičnemu komiteju senata ZDA med drugim dejal: »Čas zapadnim silam v Severni Afriki ni naklonjen in odlašanje rešitve alžirskega problema lahko privede do močnega poslabšanja položaja, ki bo onemogočil kakršnekoli ukrepe za njegovo ponovno stabilizacijo.«

Ob tej priliki se je senator zavzel, da mora Francija doprinesti svoj delež k ostvaritvi severnoafriške federacije Tunisa, Alžira in Maroka.

Francoski odgovor: bombardiranje civilnega prebivalstva v tuniški vasici Sakied Sidi Jusuf.

IRONIJA IN TOČNOST

»New York Herald Tribune« je ob izstrelitvi ameriškega »Raziskovalca« napisal med drugim, da je »ironično toda točno«, da bi bil dr. Werner von Braun lahko izstrelil ta satelit že pred dvema letoma.

Izstrelitev je preprečila baje samo kratkovidnost tedanjega obrambnega ministra Charlesa Wilsona, ki se je bal, da kopenske sile ne bi prehitele letalstva na področju vodenih izstrelkov.

Ne vemo, če je to poročilo točno, res pa je, da je precej ironično.

Za »SLOVENIJO« ŠE »VISLA«

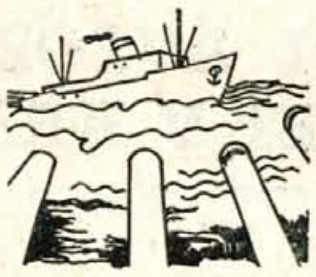

Po tem, ko so na odprtem morju franc. vojne ladje na gusarski način zaustavile jugoslovansko trgov. ladjo »Slovenija« in jo nasilno odvedle v iransko pristanišče, so na sličen način zaustavile in preiskale tudi poljsko trg. ladjo »Visla«.

»Visla« je na svoji redni progi vozila premog v Italijo, nato pa se je prazna vračala v Casablanco, kjer bi morala naložiti fosfat za Poljsko. Med potjo so jo prestregle francoske vojne ladje in jo nasilno zadržale ter preiskale.

Francozi so tako močno prepričani v pravilnost svojih dejanj, da še do danes niso odgovorili na našo zahtevo za vračanjem tovora, ki je bil zaplenjen na »Sloveniji«, niti se niso opravičili Poljakom.

Trezni ljudje bi tej prepričanosti rekli: pomanjkanje zdravega razuma.

NEZAPOSLENOST IN INFLACIJA

Po izjavi predstavnikov mednarodne organizacije za delo ILO, sta največja sovražnika v letu 1958 nezaposlenost in inflacija. V letu 1957 so cene narasle bolj kot v zadnjih letih. Tudi število nezaposlenih se je močno povečalo, predvsem v ZDA in v Zapadni Nemčiji, kjer je bilo konec 1957. leta 1 milijon 200 tisoč nezaposlenih, ali 11 % več kot pred letom dni. **ABC**

IZDAJA ČASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJŠEK / TELEFON UREDNIŠTVA ŠTEVILKA 397 — TELEFON UPRAVE ŠT. 475 / TEKOČI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-Ž-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESEČNA NAROČNINA 50 DIN

VREMENSKA NAPOVED

V prvi polovici tedna pooblačitev, hkrati pa bo padla tudi temperatura. Do 20. februarja še suho vreme, kasneje nagnenje k padavinam.

LJUDJE IN DOGODKI

ŽE BLIŽE SKUPAJ

Nedavno dopisovanje na »najvišji ravni«, zlasti med sovjetskim predsednikom vlade Bulganinom in ameriškim predsednikom Eisenhowrom je pokazalo, da v načelu nima nihče nič proti sestanku glavarjev držav. V podrobnosti okrog priprav za sestanek pa so še vedno velike razlike, tako velike, da še vedno zavirajo samo konferenco.

Obe strani sta sicer istega mnenija, da je treba sestanek poprej dodobra pripraviti, nista pa istega mnenja, kdo in kako naj bi to opravil. Bulganin je predlagal za to običajne diplomatske kanale, Zahod pa je vztrajal na predhodni konferenci zunanjih ministrov.

Na Vzhodu so vsako misel, da bi se pred glavarji sestali še zunanji ministri, v osnovi zavrnili. Za to so navedli tudi nekatere razumljive razloge. Položaj v svetu je danes toliko zamotan — trdijo na Vzhodu — da ga lahko rešijo le ljudje, ki imajo največ polnomočij v svojih rokah in zato lahko tudi nekaj sklenejo, če se že sestanejo. Vsak drug sestanek in tudi konferenca zunanjih ministrov pa bi samo zavlačevala in odlašala z otipljivimi sklepi in ne bi prispevala k hitrejšemu reševanju. Zadnje, tretje Bulganinovo pismo je bilo še določnejše ko pravi, da verjetni sestav udeležencev takšne konference zunanjih ministrov ne zbuja dosti upanja za uspeh. Bulganin pri tem zelo očitno namiguje na ameriškega zunanjega ministra Dullesa znanega po nepomirljivem stališču do vsakršnih pogajanj s SZ.

Zdaj pa je prav Dulles povzročil majhno senzacijo, ko je na tiskovni konferenci z novinarji izjavil, da ni nujno, da bi morali sestanek »najvišjih« pripraviti prav na konferenci zunanjih ministrov. Takšna izjava je res presenečenje, to tembolj, ker je prišla iz njegovih ust. Pravzaprav je že britanski premier Macmillan v

John Foster Dulles

svojem odgovoru na Bulganinovo pismo namignil, da ne bi bilo nujno sklicevati predhodni sestanek zunanjih ministrov, marveč da bi lahko konferenco šefov držav pripravili tudi po drugačni diplomatski poti. Toda to mnenje je izzvenelo zelo osamljeno v drugače soglasnem zboru Zahoda. Zdaj pa je podobni ton ubral tudi najmočnejši glas iz tega zbora, glas ZDA. Nekateri sicer še vedno zelo skeptično sprejemajo Dullesovo izjavo, ker menijo, da z njo Dulles ne odstopa od svojih trmastih zamisli politike »s postojank sile«. V dokaz navajajo zajedljivo Dullesovo pripombo o koristnosti pogajanj s SZ. (Dulles je dejal, da je v »zadnjih 20 letih porabil za pogajanja z Vzhodom poldrugo leto svojega življenja«). Kljub temu pa ni mogoče zanikati, da najnovejša izjava ameriškega zunanjega ministra precej zožuje prepad med obema stranema in približuje dan, ko se bodo resnično sestali najvišji predstavniki.

Za vse tiste ,ki jim je mir zares pri srcu in si zato želijo, da bi čimprej sklicali sestanek na najvišji ravni, res ni važno, kako naj pride do tega sestanka, samo da bi do njega res prišlo. Zanje velja samo eno pravilo: najkrajša pot je — najboljša! Martin Tomažič

Francoska maškarada

v nedeljo smo zabeležili

ZDRAVSTVENE PROSTORE BODO IZROČILI SVOJEMU NAMENU

Mavčiče, 16. februarja.

Danes popoldne je bil v Mavčičah zbor volivcev, na katerem so razen volitev poslancev v republiški in zvezni zbor, mnogo govorili tudi o lokalnih problemih, predvsem o zdravstvu in o zdravstvenih prostorih v zadružnem domu, ki so jih te dni dokončali. Zaradi izročitve teh prostorov in končne ureditve, so se zbora udeležili tudi predsednik in tajnik Obč. odbora RK Kranj Jože Kobal, Edgar Vončina in dr. Vladimir Premrou. Poudarjeno je bilo, da bi bilo nujno potrebno poleg otroške posvetovalnice urediti tudi splošno ambulanto, v kateri bi zdravniki ordinirali vsaj dvakrat na teden. -an

VEČ SKRBI ZA POŽARNO VARNOST V SELŠKI DOLINI

Železniki, 16. februarja.

Danes dopoldan je bila na Češnjici redna skupščina občinske gasilske zveze Železniki, ki so ji razen delegatov prisostvovali tudi predstavniki oblasti, političnih in družbenih organizacij občine. Skupščina je nakazala vrsto pomanjkljivosti pri dosedanjem delu, zlasti pri delu z mladino, o delu v društvih na sploh, ustanovitvi novih društev v Dražgošah in Davčah in o splošni požarno varnostni službi po hribovskih vaseh Selške doline. Govorili so tudi o gradnji novih domov ter o odkritju spominske plošče padlim gasilcem v NOV. -an

PLODNA SKUPŠČINA OBČINSKEGA STRELSKEGA ODBORA JESENICE

Jesenice, 16. februarja.

Danes dopoldan je bila v strelskem domu na Jesenicah prva redna lepna skupščina občinskega strelskega odbora Jesenice, kateri sta razen številnih delegatov prisostvovala tudi član predsedstva SZ Slovenije Edgar Vončina in sekretar občinskega komiteja ZK Ivan Saksida. Skupščina je dobro izpadla, saj so številni diskutanti nakazali potrebo po obstoju tega organa, ki ga tvori 6 strelskih družin z nad 1200 člani. Novemu odboru so tudi nakazali vrsto nalog in predlogov za bodoče delo, med katerim je najvažnejši, da bo novo izvoljeni odbor moral nuditi družinam več organizacijske pomoči in organizirati več tekmovanj. -an

IZBIRNE SMUČARSKE TEKME OBČINE BLED

Bled, 16. februarja.

Po končanih izbirnih krajevnih tekmovanjih, so bile včeraj na Bledu občinske izbirne smučarske tekme. Prireditveni odbor je izkoristil še dokaj ugodne snežne razmere na Selu pri Bledu, kjer je bilo mogoče izvesti vsaj tekmovanje v teku in slalomu. Nastopilo je 88 tekmovalcev. V posameznih skupinah so dosegli najboljša mesta:

Teki — pionirji: 1. Peter Bizjak, 2. Gabrijel Sodja, 3. Albin Zupanek; **pionirke:** 1. Marija Černe, 2 Ana Žerovc, 3. Marija Štalcar; **mladinci:** 1. Pavel Kobilica, 2. Pavel Burja, 3. Janez Urh; **mladinke:** 1. Jožica Lipovec, 2. Marjana Veber, 3. Herta Potočnik.

Slalom — pionirji: 1. Jože Berc; **pionirke:** 1. Helena Pangerc; **mladinci:** 1. Branko Dolžan; **mladinke:** 1. Meta Kokalj. **jb.**

»ZA VSAKEGA NEKAJ«

je bil naslov prireditve, ki jo je imela v nedeljo popoldan Svoboda Stražišče v svojem domu. Sodelovali so moški pevski zbor, baletna sekcija, tamburaški zbor, dramska sekcija pa se je predstavila z Vilharjevo šaloigro »Župan«. Prireditev je dobro uspela, zato je pričakovati, da bodo na pusta, to je v torek, 18. t. m. ob 19. uri ko bo ponovitev, gledalci lahko spet prišli na svoj račun.

NOGOMET
TRIGLAV : GARNIZIJA 5:3 (3:0)

Kranj, 16. februarja.

Na igrišču Triglava je bila danes prijateljska tekma med prvim moštvom Triglava in ekipo Garnizije. Prvi polčas je potekel v popolni premoči igralcev Triglava, saj so že v prvih desetih minutah dosegli kar tri gole in imeli še nekaj priložnosti, ki pa jih niso znali izkoristiti. V drugem polčasu so imeli pobudo vojaki in znižali rezultat na 3:2. V zadnjih minutah pa so napadalci Triglava dosegli še dva gola, vojaki pa enega, s čemer je bil postavljen končni rezultat. F.

Okrajni koordinacijski odbor Kranj sporoča, da zaradi neugodnih snežnih razmer I. okrajne pionirsko mladinske zimske športne igre, ki so bile predvidene za 23. februar t. l. v Kranju in Naklem (oz. v Planici in Podkorenu) odpadejo.

naša kronika

VELIKA UDELEŽBA IN ŽIVAHNA RAZPRAVA VOLIVCEV

V petek zvečer je bil v Domu Svobode Stražišče drugi zbor volivcev, ki so se ga Stražiščani udeležili v velikem številu, saj je bila dvorana nabito polna. Volivci so po poročilih delegatov s kandidacijske konference soglasno potrdili kandidaturi tovariša Borisa Ziherla, ki kandidira za Zvezni zbor Zvezne ljudske skupščine in tovariša Martina Koširja kot kandidata za Republiški zbor Republiške ljudske skupščine.

Za tem so volivci zelo živahno razpravljali o raznih komunalnih vprašanjih Stražišča, na nekatera vprašanja pa jim je dal potrebna pojasnila predsednik ObLO Kranj Vinko Hafner.

Z ZBORA VOLIVCEV GORENJA SAVA PRI KRANJU

Pretekli teden je bil na Gorenji Savi, zbor volivcev. Volivci so bili spoznani s potekom in pomenom volitev, hkrati pa so soglasno potrdili kandidaturo Borisa Ziherla za zvezni zbor in Martina Koširja za republiški zbor.

Volivci so v razpravi grajali tudi ceste na Gorenji Savi, ki jih bo treba v doglednem času popraviti. Kritizirali so tudi šoferje, ki vozijo po tej cesti prehitro in skrajno neprevidno. Volivci so tudi predlagali, naj bi na spodnjem delu Gorenje Save odprli novo trgovino. **Ž. M.**

RAZSTAVA OKTOBRSKE REVOLUCIJE NA JESENICAH

V soboto dopoldne so odprli v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah razstavo Oktobrske revolucije in delavskega gibanja pri nas v obdobju od leta 1917 do 1920. Razstavo, ki jo prireja zgodovinski oddelek CK ZKS, je odprl sekretar tovarniškega komiteja Železarne Jesenice, Markelj, tolmačil pa član zgodovinskega oddelka CK ZKS Mile Klopčič. Otvoritvi razstave, ki bo odprta do 20. t. m. so prisostvovali predstavniki Železarne Jesenice ter drugih ustanov in organizacij. **U.**

PREDAVANJE O HOLANDIJI

Že teden dni se mudi na Bledu gospa Nell de Bock — Luiting, novinarka iz Holandije. Te dni je imela na Bledu dve zanimivi predavanji o lepotah in turističnih zanimivostih svoje dežele. Svoja predavanja je gospa de Bock ponazarjala z lepimi barvnimi diapozitivi, ki jih je sama posnela v Amsterdamu, Haagu, Rotterdamu in po drugih krajih Nizozemske. Gledalci so bili navdušeni nad lepimi in zanimivimi posnetki, s katerimi je predavateljica prikazala zgodovinske in kulturne znamenitosti nizozemskih mest. Posebno pozornost so vzbudile ogromne steklene cvetličarne, v katerih gojé Nizozemci cvetlice vseh vrst za prodajo in izvoz.

Holandska novinarka se tokrat že šestič mudi v Jugoslaviji. Prepotovala je skoraj vse kraje naše domovine. Na predavanju je obljubila, da se bo prihodnje leto spet oglasila in prinesla s seboj nekaj kratkih filmov o Nizozemski. **jb**

IZORBAŽEVALNI CENTER OBČINE JESENICE JE ORGANIZIRAL PREDAVANJA NA TERENU

Minuli teden je Izobraževalni center občine Jesenice pričel z uresničevanjem predvidenega plana predavanj na terenu. V vsakem večjem kraju bo po sedem predavanj. V minulem tednu so bila prva predavanja na Javorniku, na Dovjem in v Kranjski gori. Ciklus predavanj na terenu bo zaključen v sedmih tednih. **P. U.**

PRECEJŠNJA ŠKODA ZARADI SNEGA

Ker je precej kmetovalcev tožilo, da jim je sneg, ki je zapadel v drugi polovici januarja povzročil precejšnjo škodo v gozdovih, smo vprašali Gospodarsko poslovno zvezo pri Okrajni zadružni zvezi, kolikšna je ta škoda. Ing. Horvat nam je povedal, da je sneg podrl na Gorenjskem približno 4500 kubikov borovega lesa, medtem ko je škoda na ostalih vrstah dreves manjša. Predvsem je poškodovan tanjši les, škode pa zaenkrat še ni moč oceniti, ker se bo podrti les lahko še uporabil v gospodarstvu. **M.**

MALA ANKETA • MALA ANKETA • MALA ANKETA

O modernih gospodinjskih pripomočkih

Draga Rome, Kranj: »V svojem gospodinjstvu uporabljam električni štedilnik ter kombiniran sesalec za prah in loščilec. Želela bi imeti tudi pralni stroj, grelec za vodo in mešalec. Denar sem prihranila od mesečnih dohodkov, ker sva oba z možem zaposlena. Moderni gospodinjski pripomočki znatno razbremenjujejo gospodinje, vendar so za naše razmere še mnogo predragi. Za pranje bi bilo ekonomičnejše, da bi imela vsaka stavba ali naselje urejeno pralnico in sušilnico. Pogrešamo tudi cenejših oblog za kuhinjsko pohištvo, ki vzdrže toploto in trdoto.«

Marija Strajnar, Kranj: »Sodobnih gospodinjskih pripomočkov še nimam, nameravam pa jih v najbližji bodočnosti kupiti. Menim pa, da žena ne bi bila dosti razbremenjena, četudi bi imela vse gospodinjske pripomočke, ker bi pač morala s temi upravljati. Zato bi bilo morda prav, da bi organizirali ustanove za gospodinjska dela — pralnice, likalnice, menze (tudi za napol pripravljeno hrano) itd. Le v tem vidim razbremenitev žena.«

Tilka Zupan, Kranj: »Kolikor uporabljam gospodinjske pripomočke, si jih izposojam v gospodinjskem biroju. Rada bi nabavila lastne, vendar mi za sedaj materialni položaj tega še ne dopušča. Menim pa, da so gospodinjski pripomočki zaposleni ženi nujno potrebni in jo precej razbremenijo. V tovarni bomo morda nabavili pralni stroj, kar bomo delavke prav gotovo z veseljem pozdravile.«

Dragica Pirih, Kranj: »Kdajpakdaj si sposodim v Gospodinjskem biroju sesalec za prah. Trenutno ga še ne nameravam kupiti, ker imam premajhno stanovanje, razen tega pa je tudi cenejše, če si ga izposodim. Tudi pralnega stroja nimam. Ker je pranje prav gotovo eno najtežjih del žena, menim, da bi bilo koristno stremeti za tem, da bi v okviru stanovanjskih skupnosti nabavljali pralne stroje. Na ta način bodo stroji tudi polno izkoriščeni.

Slavka Tržek, Kranj: »Nabavila sem si pralni stroj in sesalec za prah, razen tega pa še nekaj drobnih pripomočkov z gospodinjstvo. Pralni stroj sem si nabavila na kredit, medtem ko sem ostalo kupovala postopoma s prihranki. Seveda to ni tako enostavno. Vendar pa lahko trdim, da gospodinja, ki zna pravilno in gospodarsko ravnati z vsemi stvarmi, ki se dnevno rabijo, lahko nekaj le prihrani. Seveda so ti gospodinjski pripomočki še vedno predragi za našo delovno ženo. Najbolje bi bilo, da bi jih nabavljali v okviru stanovanjskih skupnosti.«

Sklep o načelih in smernicah za razvoj obrti

Okrajni ljudski odbor Kranj je na svoji seji dne 11. t. m. sprejel naslednja načela in smernice za razvoj obrti:

1. Obrtništvu je zagotovljeno trajno in samostojno mesto v našem gospodarstvu pod pogojem, da se ne ukvarja s serijsko proizvodnjo na zalogo, temveč dela po naročilu za potrošnike; lje da ne koncentrira svojih delavnic samo v gospodarskih središčih, ampak se z široko razpredeno mrežo delavnic čim bolj približa individualnemu potrošniku.

2. Statistični podatki in pa vsakodnevne ugotovitve potrošnikov o pomanjkanju obrtniških kapacitet kažejo, da razvoj obrtništva ni šel vzporedno z razvojem ostalih gospodarskih panog in da danes obrtništvo ni več kos svoji nalogi, ki mu je dodeljena v našem gospodarskem sistemu.

3. Za pospešen razvoj obrtništva je število obrtnih delavnic občutno premajhno in pri takem stanju obrtništvo ne more dohajati razvoja ostalih gospodarskih panog in kriti potrebe potrošnikov.

V zvezi s temi ugotovitvami sprejema okrajni ljudski odbor naslednja stališča:

Gospodarska politika do obrtništva

1. V našem družbenem in gospodarskem sistemu lahko samo ustrezno razvita obrtna dejavnost družbenega sektorja zagotovi moderno in visoko organizirano obrt, ki bo služila kot dopolnilo industrijski dejavnosti in zadovoljevala individualne potrebe potrošnikov. Zato bo potrebno v tem sektorju prvenstveno povečati število obratov in zaposlenih ter utrjevati njihovo organizacijo, kar prav posebno velja za razvite industrijske in delavske centre. Pri razvijanju posameznih vrst dejavnosti pa je treba računati s tem, da bo v nekaterih strokah industrija sama sčasoma v čim večji meri nadomestila dosedaj še obrtni način izdelave (n. pr. konfekcija, proizvodnja obutve, industrija gradbenih elementov in podobno); to bo imelo tudi ugoden vpliv na znižanje in stabilizacijo cen, boljše usluge itd.

2. Zasebna obrt lahko odigra svojo vlogo predvsem, kadar gre za obrate, ki izvršujejo obrtne usluge za individualnega potrošnika in kadar gre za razširitev obrtniške mreže izven industrijskih centrov, kjer je pomanjkanje ustreznih obrtnih delavnic najobčutnejše.

Da bi odpravili pojave šušmarstva, bodo občinski ljudski odbori podvzeli potrebne ukrepe, da se vsi tisti obrtniki, ki sicer izpolnjujejo pogoje za pridobitev obrtnega dovoljenja, vključijo v legalno obrt; to zlasti velja za podeželje, kjer je možna uporaba izjemnega določila uredbe o obrtnih delavnicah in podjetjih.

3. Pri izvajanju davčne politike v obrti opozarja ljudski odbor predvsem na naslednje.

— pri določevanju družbenih obveznosti za obrtna podjetja in delavnice, ki pridejo v poštev za pavšaliranje, bodo pristojni organi okrajnega ljudskega odbora in obrtna zbornica pomagali občinam v tem, da se dosežejo enostavnejši kriteriji pri določanju pavšalov;

— kriteriji obdavčenja za zasebne obrtnike pa morajo biti različni za manjše in večje obrtnike, za uslužnostno in proizvodno obrt ter različni v mestu in na vasi; prav tako je treba pri obdavčenju razlikovati tiste, ki delajo serijsko za trgovino ali industrijo, in tiste, ki delajo neposredno za potrošnike;

— davčna politika mora biti stvar občinskih ljudskih odborov in njihovih družbenih organov, ne pa prepuščena zgolj strokovnim uslužbencem občinskih uprav za dohodke.

4. Ljudski odbor bo preko svojih organov in s pomočjo obrtne zbornice stalno spremljal vpliv izvajanja pravnih predpisov na razvoj obrti in se bo zavzemal za potrebne spremembe v korist razvoja obrti.

Steklar pri delu

Povečanje obrtnih dejavnosti

Za povečanje obrtne dejavnosti ter za njen skladen razvoj z ostalimi gospodarskimi panogami in s potrebami prebivalstva bo potrebno predvsem:

1. povečati obrtniške kapacitete s tem, da industrijska podjetja ustanavljajo obrtne delavnice, oziroma da obstoječe obrtne obrate spremenijo iz zaprtih v odprte delavnice, dostopne za potrebe vsega prebivalstva, drugih gospodarskih organizacij in zavodov. Povečati bodo morala tudi proizvodnjo polizdelkov in nadomestnih delov, s čimer bodo zmanjšala potrebe po obrtnih storitvah.

V Bernikovi delavnici glavnikov v Škofji Loki

Za razširitev obrtnih delavnic, potrebnih za hitrejše in bolj ceneno izvrševanje obrtniških del pri gradnjah objektov, bo treba postopoma ustanavljati še nove obrate; k razširjanju tovrstnih obrtnih delavnic pa lahko mnogo pripomorejo tudi gradbena podjetja in uprave stanovanjskih skupnosti s tem, da same ustanavljajo take obrate.

Obstoječa obrtna podjetja in delavnice naj razširijo svojo dejavnost na ta način, da v sklopu podjetja ustanavljajo nove obrtne delavnice sorodnih strok.

2. Posebno pozornost bo treba v prihodnosti posvetiti ustanavljanju najrazličnejših vrst servisnih delavnic v mestih in na podeželju; s tem se bo lahko znatno nadomestilo zmanjšanje obrtnih kapacitet v povojnih letih in v večji meri ugodilo povpraševanju po tovrstnih storitvah. Ljudski odbor posebej opozarja na važnost, da

— trgovska podjetja organizirajo servisno službo za montiranje in vzdrževanje sodobnih naprav v gospodinjstvu, katerih nakup je v stalnem porastu;

— industrijska podjetja prično odpirati ustrezne servisne delavnice;

— stanovanjske skupnosti organizirajo razne servisne delavnice (n. pr. šivalnice, pralnice, krpalnice in podobno) kar bo zlasti ugodno vplivalo na razbremenitev zaposlenih žena in na podaljševanje uporabne dobe osebnih in gospodinjskih predmetov in s tem tudi na znižanje življenjskih stroškov prebivalstva.

3. V bodoče bo treba začeti z učinkovitejšim urejanjem obratov živilske stroke glede kapacitet in sodobne ureditve kar posebno velja za pekarne in mesarije. Pri novih gradnjah te vrste so potrebne take kapacitete, da bodo zadoščale za potrebe širše okolice, ki gravitira k določenemu centru. V večjih obratih teh strok je možno racionalno gospodarjenje, večja izbira blaga, zniževanje cen in s tem tudi povečanje realne plače potrošnikov.

4. Delavnice, ki opravljajo storitve za potrebe kmetijstva, so v nazadovanju. Za kmetijstvo so nujno potrebne kovaške, kolarske, sedlarske delavnice in delavnice za vzdrževanje kmetijskih strojev.

Kmetijske zadruge naj za potrebe svojih članov še nadalje pospešujejo dejavnost takih obrtnih strok, ki so v tesni zvezi s kmetijsko proizvodnjo; vse ostale dejavnosti, ki nimajo tega značaja, naj se postopno izločijo iz kmetijskih zadrug in preidejo v splošno družbeni sektor ali pa se naj organizirajo kot zasebne delavnice.

5. Zaradi vedno večjega pomena turizma na Gorenjskem nastaja potreba po večjem prilagajanju obrti zahtevam turizma. Zato bo potrebno:

— povečati število delavnic, v katerih se bodo izdelovali razni predmeti spominske in uporabne vrednosti;

— več servisnih delavnic za vzdrževanje prometnih sredstev in športnih rekvizitov;

— prilagoditi obratovalni čas potrebam turizma.

6. Domačo obrt je treba pospeševati. Z izvozom proizvodov domače obrti se lahko močno poveča priliv deviznih sredstev. Obstoja možnost, da se v večjem obsegu organizira prodaja proizvodov domače obrti doma, predvsem tujcem, s čimer se prav tako ustvarjajo devizna sredstva. Pospeševati je treba predvsem čipkarstvo, izdelovanje gorjuških pip, umetno kovaštvo in druge dejavnosti, ki so delno že v nazadovanju. Poskrbeti je treba za surovine ter doseči boljšo stimulacijo proizvajalcev v teh dejavnostih.

7. Ljudski odbori bodo morali dajati v bodoče znatnejša sredstva za razširjanje in razvoj obrti. Oblike materialnega podpiranja razvoja obrti morajo biti različne:

— ljudski odbori bodo letno zagotavljali del sredstev svojih investicijskih skladov za razvoj obrti; pogoji posojil morajo biti čim ugodnejši;

— potrebne bodo učinkovitejše priprave, da bi se mogla obrtna podjetja udeleževati tudi natečajev iz republiškega in splošnega investicijskega sklada;

— določene panoge obrti (zlasti v živilski stroki) bo potrebno finansirati kot komunalne naprave, to je kot proračunske investicije;

— treba je graditi nove obrtne lokale v večjih poslovnih in drugih poslopjih, da bi tako hitreje razširili mrežo obrtnih obratov; to velja zlasti za večja industrijska in delavska središča.

8. Povečanje zmogljivosti v panogi obrti je končno v veliki meri odvisno od povečanja storilnosti dela v obrti, od polnega izkoriščanja kapacitet in od uvajanja najrazličnejših oblik kooperacije, od sposobnosti vodilnega kadra in utrjevanja delavskega samoupravljanja v obrti. Te naloge so bile doslej preveč zanemarjene, zato jih bodo morala podjetja in ljudski odbori v bodoče učinkoviteje reševati.

Kadri

Vzporedno s hitrejšim razvijanjem obrti je potrebno posvetiti več pozornosti tudi kadrom v obrti:

Delavci in delavke v Gorenjski oblačilnici v Kranju

— za vodilni kader v obrti bo potrebna večja skrb glede njegove splošne in strokovne izobrazbe, hkrati pa večja zaostritev glede uspešnega in solidnega poslovanja obrtnih obratov in delavnic; to bo možno doseči predvsem z organizacijo ustreznih strokovnih tečajev in šol;

— prav tako bo treba z različnimi oblikami tečajev in seminarjev omogočiti izpopolnjevanje ostalega kadra v obrti, da si tako pridobi potrebno strokovno znanje in kvalifikacijo;

— poskrbeti je treba za večji dotok mladine v obrtniške poklice s primerno propagando in z zagotovitvijo materialnih pogojev za izučitev tega kadra, zlasti pa s povečanjem kapacitet vajenskih domov in menz. Število vajencev je treba povečati predvsem v družbeni obrti;

— posredovalnice za delo, ki jim je poverjena skrb za pravilno zaposlevanje, morajo napotiti v obrt ves kvalificiran obrtniški kader, ki išče pri njih zaposlitve;

— obrtnim delavcem je treba omogočiti njihovi kvalifikaciji primerne plače v odvisnosti od uspeha in storilnosti posameznika in kolektiva; to velja tudi za vodilno osebje.

Končne določbe

1. Perspektivni plani ljudskih odborov bodo predvideli — skladno z načeli in smernicami tega sklepa — obseg nalog za razdobje do leta 1961, letni družbeni plani pa posebej za vsako leto.

2. Pristojni sveti ljudskih odborov bodo organizirali ustrezen sistem stalne kontrole izvajanja teh načel in nalog vsakoletnih planov ter čim pogosteje obveščali o tem svoje ljudske odbore.

Predsednik:
Miran Košmelj l. r.

OBRT NAJ SE NENEHNO PRILAGAJA NOVIM POGOJEM

Odlomek iz razprave o obrti na seji OLO Kranj

Na torkovi seji je obrazložil predlog sklepa o načelih in smernicah za razvoj obrti predsednik Sveta za industrijo in obrt OLO tov. Braniselj. Iz njegove obrazložitve povzemamo naslednje odlomke:

Nedvomno je obrtništvu zagotovljeno trajno in samostojno mesto v našem gospodarstvu. Buren razvoj produktivnih sil pa zahteva od obrti nenehno prilagojevanje novim pogojem. Industrijski način proizvodnje stalno osvaja nova področja, ki so bila še včeraj domena obrti. Takemu razvoju je treba odpirati vsa vrata, recimo, s tipizacijo in standardizacijo mnogih vrst blaga. Nesmiselno je žalovati, če propada ročno izdelovanje čevljev. Nasprotno, vznemirjati bi nas moralo to, da konfekcija še ni izpodrinila krojačev, da imajo mizarji še vedno dovolj naročil za izdelovanje pohištva itd. Ali ni danes že anahronizem na primer obrtniško izdelovanje oken? Vemo, da predstavljajo v gradbeni stroki obrtne storitve velik odstotek vseh del, po mojem mnenju mnogo prevelik, ker se pač pri nas obrt še vedno ukvarja z deli, ki spadajo v industrijo. Ko danes potrošniki ne moremo uspešno zadovoljevati nekaterih potreb, ki so jih v prejšnjih časih krile razne vrste obrti, moramo ugotoviti, da nosi pretežni del krivde za tako stanje naša industrija, ne pa obrt — bodisi, da gre za izdelke, ki jih danes v svetu proizvaja industrija bodisi da ta ne dobavlja obrtnim delavnicam dovolj polizdelkov bodisi da industrija nima organiziranih dovolj svojih servisnih postaj itd. To poudarjam zato, da ne bi skušali reševati pri obrti to, kar moramo urediti pri industriji.

Po drugi strani pa ravno razvoj industrije in s tem razvoj modernega načina življenja neprestano ustvarja potrebe po novih proizvodih in uslužnostnih dejavnostih, katerim industrija ni kos in jih lahko vsaj za neko obdobje uspešno opravlja samo specializirana obrt. Obrtniški način proizvodnje se mora stalno umikati industrijskemu, vendar pa se pri tem obrtniško delovno področje vedno bolj širi. Ta dinamika povzroča obrti določene težave, ki pa jih je moč premostiti brez posebnih pretresov, ker so razmeroma majhne gospodarske enote z običajno nizkim organskim sestavom kapitala dokaj elastične.

Ena važnih nalog Obrtne zbornice je, da pravočasno ugotavlja konjunkturne spremembe in pomaga svojim članom, da se tem spremembam čim hitreje prilagode.

Obrtniške kapacitete v našem okraju so premajhne in jih bo treba povečati. Pri tem pa bomo morali upoštevati, da gre del primanjkljaja na račun tega, da se lep del naše obrti še vedno ukvarja s takimi dejavnostmi, katere bi lahko bolje in ceneje opravljale obstoječe industrijske kapacitete. Pri nas je moč našteti mnogo vrst blaga, katere proizvajamo hkrati na industrijski in na obrtniški način. Mislim, da je ravno to razlog, da zelo radi govorimo o neenakopravnem položaju obrti v primeri z industrijo. Tako na primer večkrat slišimo, da so obresti na osnovna sredstva v obrti prevelika dajatev, ker obrt strojev nikoli ne more tako dobro izkoriščati, kakor industrija. Obrt naj uporablja pač samo take stroje, ki se objektivno splačajo kljub dajatvam, ki so v zvezi s stroji, tudi če način dela zahteva, da delajo ti stroji recimo, samo eno uro na dan.

Olajšave v dajatvah so praviloma na mestu v primerih, ko želimo za neko obdobje doseči, da bi bile cene določenim obrtniškim storitvam izpod ekonomskih. Problem leži torej v tem, da pri nas za vrsto artiklov in storitev še nimamo ekonomskih cen.

K ugotovitvam, da se naše obrtne delavnice zelo rade ukvarjajo s serijsko proizvodnjo, moram reči, da je to povsem naraven pojav, ki ga tudi v bodoče ne bomo mogli preprečevati. Gre pač za to, da je moč izdelovati nek dosedanji obrtniški izdelek na industrijski način, kar je vsekakor vzpodbudno. Tedaj je treba vedno izbirati med dvema alternativama: da tak izdelek delavnica opusti in ga osvoji kako industrijsko podjetje, ali pa da se delavnica sama spremeni v novo industrijsko podjetje. Ne bi bilo zdravo trmasto vztrajati na starih oblikah proizvodnje. Morebitni ekonomski ali administrativni ukrepi bi morali skušati skrajšati kritično prehodno obdobje, ne pa krizo odlagati ali jo celo podaljševati.

Prav je, da v smernicah poudarjamo, da imajo pri razvoju obrti glavno vlogo občinski ljudski odbori. Obrt dela v prvi vrsti za individualnega potrošnika in je torej ta dejavnost izrazito lokalna. Spričo važnosti razvoja obrti za dvig življenjskega standarda pa bo moral tudi Okrajni ljudski odbor posvečati temu vprašanju večjo pozornost. Zlasti je potrebno, da zagotovi primerna finančna sredstva za investicije v obrti. Pri svojem delu na področju obrti bodo morali pristojni organi ljudskih odborov tudi v bodoče sodelovati z Obrtno zbornico in z drugimi strokovnimi združenji.

MIMI MALENŠEK KONIČ

VIGENCI

109

ROMAN

Njegovo popustljivo ravnanje je nagnilo celo strica Miklavža, da se je vrnil na delo. Stopil je nazaj k nakovalu in začel kovati. Nekoliko neprijetno mu je bilo ob misli, kaj bo Dominik rekel, toda ta mu je samo prijazno pokimal in s tem je bilo med njima vse poravnano.

Zdaj ni nič več ponoči stal za vigencem, nič več ni hodil okrog z obrazom bolnega človeka, ki noče priznati svoje slabosti. Ponoči je mirno spal in včasih je tako krepko smrčal, da ga je morala Ana zbuditi. Vsako jutro je vstal s postelje s trdnim sklepom, da bo Aleša spravil s poti, kakor hitro se mu bo ponudila prilika. Čakal je samo še prilike, vse drugo mu ni bilo nič več mar.

Zima je bila mrzla in suha in se je zavlekla prav v pomlad. Bližal se je marec, pa še zmeraj ni bilo odjuge in voda je tako upadla, da so skoro vsi vigenci stali. Gašperinovim vigencem doslej nikoli ni zmanjkalo vode, to zimo pa se je izkazalo, da Dominik ni storil prav, ko je dal odkopati strugo in speljati glavni tok vode vstran. V zgornjem so že delali, spodnji pa je stal, kolo je mrtvo viselo nad polprazno strugo. Dominik je ponudil delavcem dobro mezdo, če bi spet prekopali strugo in speljali vodo nazaj v stari tok, toda bilo je tako strupensko mraz, da se nihče ni maral lotiti tega dela. Kovači, ki so ostali brez zaslužka, so raje hodili v hosto napravljat drva, saninec je bil dober in zlahka so jih spravljali v dolino.

Prvi teden v marcu se je Dominik odločil, da bodo spravili seno iz rovta. Poleti ga ni bilo mogoče zvoziti po zavitih ridah v dolino, stlačili so ga v senik in čakali zime in dobrega saninca. Potegnili so izpod šupe troje velikih sani z zakrivljenimi rogovilami, troje si jih je izposodil Aleš pri Španu in nekega mrzlega ponedeljkovega jutra so se odpravili v rovt.

Obetal se je suh, mrzel, toda sončen dan. Domači trije moški in trije delavci so sedeli v hiši okrog velike sklede žgancev in kislega zelja, potem pa so izpili še steklenico strdenega žganja. Dominik si je oprtal torbo, v katero jim je Ana vtaknila južino. Odmerila je dovolj za vse in je h kruhu in prekajeni slanini priložila še dve steklenici slivovke. Čakal jih je naporen dan in predaleč je bilo, da bi utegnili opoldne hoditi domov južinat.

Vzeli so vsak svojo sekiro vejarico in šli. Ana jih je spremila na prag in jim naročila, naj pazijo, da se komu ne zgodi nesreča.

»Ne bodi tako strahopetna, Ana,« ji je odvrnil Aleš. »Kaj naj se nam zgodi? Saj nismo otroci, ki bi ne znali paziti nase!«

Po dveh urah naporne hoje so prišli na rovt. Senik je zamedlo, tako da so si morali utreti gaz do vrat. Odpočili so se in se pokrepčali s požirkom žganja, potem je Dominik obesil torbo na klin, odložil debeli suknjič in šel v hosto, da bi vsakemu pripravil debelo vejo, ki bi služila za zaviranje na prehudi strmini. Ko se je vrnil, so že nosili seno na sani. Miklavž je stal pri saneh, ravnal plasti in tlačil. Visoko je nakopičil sklade in jih trdno prevezal z vrvmi. Ko so bile vse sani naložene, so možje prijeli za rogovile in jih začeli vleči na rob. Razvrstili so se: najprej vsi trije tarbeharji, nato Dominik, za njim Miklavž in zadnji Aleš. Miklavž mu je pred vožnjo naročil:

»Z nogami se čvrsto upiraj v tla in rogovil ne smeš izpustiti, pa bo šlo dobro.

Aleš je smeje prikimal, obraz mu je žarel od mraza in dobre volje, bilo je prvič, da je s sanmi spravljal seno v dolino. Še malo se ni bal voziti; saninec je bil tako dober, da bi boljši ne mogel biti. Prvi tarbehar, izkušen prileten možakar, ki je vsako leto spravljal seno, se je spustil navzdol in kmalu izginil za drevjem, za njim so se spustili drugi. Vožnja je bila prijetna, okrog sani je žvižgal veter, mrzli zrak je rezal v nosnice, prašilo se je in za vsakimi sanmi se je dvigal oblak belega pršiča.

Čim več maškar, tem debelejša bo repa

Brž ko slišimo besedo pust, imamo običajno pred seboj v mislih le pustne šeme ali maškare in razne zabave. Toda maske, pustni sprevodi in maškarade imajo brez dvoma velike tradicije; so ljudski običaji, ki pa so v večini že odmrli, vendar pa zaradi svojih zanimivosti niso pozabljeni.

V širšem obsegu pomeni pust prehodni zimsko-pomladni čas, ki se konča s pustnim torkom, to je s pravim, glavnim pustom, kateremu pravijo na vzhodnem Štajerskem in v Prekmurju fašenk. Razen pustnega torka sta udomačena tudi četrtek pred pustom, ki ga na Gorenjskem imenujemo debeli četrtek ali mali pust, v Prekmurju mali fanišček, na Dolenjskem pa tolsti četrtek. Tudi pustna nedelja je poznana v času pustovanja (mastna nedelja, debelnica) in ponekod tudi pustni ponedeljek.

Prvotno so imele maske v tem prehodnem času od zime na pomlad svoj čarodejni pomen. Nekdaj je človek z živalsko preobleko predstavljal čudodelnega človeka s čarodejnimi silami, ki je preganjal pogubne zimske sile in vzbujal mrtvo naravo k pomladnemu življenju, ki je imel na pragu novega pomladnega časa največjo skrb za kmeta, za njegovo živino in polja. Marsikje bi zato danes še lahko našli koga, ki nam bo rekel: »Čimveč maškar leta o pustu okrog, tem debelejša repa bo na mojem polju.«

Med takratnimi maskami je bil najbolj poznan kurent, ki je bil kot osrednji poosebljeni pust, znan na Kranjskem že pred desetletji. Oblečen je v težek, narobe obrnjen ovčji kožuh, glavo mu pokriva pošastna živalska krinka, okrog pasu ima na verigi več kravjih zvoncev, v roki pa nosi palico z bodičasto ježevo kožo.

Kurent

V Železnikih so že leta 1854 napravili na pustni torek podobnega kurenta. Obleko je imel iz starih kožuhov in stare obleke, obraz pokrit s šemo, na glavi pa star klobuk, na katerega so bili privezani kozlovi rogovi. Kurenta so posadili na sani ter ga v sprevodu peljali skozi Železnike.

Razen kurenta je poznanih še vrsta mask v obliki pustnih živali (kamela, medved, kokota, picek, brno, košuta in tako dalje), ki bolj ali manj določno predstavljajo pust.

Pust pa je prav tako že od nekdaj tudi skupni pojem za vrsto starih obredov in običajev, ki pa so se z leti že preobrazili v gola pustna norčava dejanja brez globljega pomena.

Na Bledu so nekdaj fantje šli na pustni torek v gozd. Požagali so najdebelejšo smreko ter jo razžagano na hlode naložili na vozove. Najdebelejši hlod je peljal največji vol v vasi. Hlode so nato prodali in denar zapili skupno z dekleti.

Več ali manj so še danes na Gorenjskem in tudi v ljubljanski okolici poznani pustni kresovi. V Voklem pri Kranju so kurili pusta na ta način, da so otroci zažgali pri goreči grmadi stare metle, na katere so bili navezali slamo v obliki človeka, ki je predstavljal pusta. Z gorečimi pustnimi metlami so nato skakali okrog grmade. Podobno so kurili pusta tudi drugod po Gorenjskem. V nekaterih krajih pa je ta običaj z manjšimi spremembami ohranjen še danes.

Kamela-pustna klopotača je najbolj značilna za Suho krajino

Fa-Bo

ZA RAZVEDRILO

»55 je vendar - hup - moja soba, kaj pa - hup - hočete pri meni?«

— Mali, pojdi hitro v sobo št. 12 in poglej, kako je s posteljnino. Ne morem se spomniti, da bi nocoj pri nas prenočeval kak Indijanec.

KAKTUSOVI CVETOVI DVAKRAT ALI TRIKRAT NA LETO

V zvezi s člankom, ki smo ga objavili v eni zadnjih številk na »Zadnji strani« pod naslovom »Vsakih sedem let«, nam je tovariš Janez Razpot iz Bistrice pri Dupljah poslal naslednji zanimiv dopis:

»Bodeči kaktus gojim in razmnožujem že 20 let. Nikdar ga nimam v sobi, temveč v zimskem času v kleti, poleti pa na prostem. Kljub temu pa mi je uspelo, da mi s skrbnim negovanjem kaktus cvete dvakrat ali trikrat v letu, in sicer prvič v drugi polovici julija, nato čez mesec dni in tretjič po enakem razdobju. Cvetovi, ki so res precejšnja redkost, cveto 24 ur in le nekajkrat so trajali dva dneva, enkrat samkrat v 20 letih pa se je zgodilo, da so cveteli 3 dni.

Ker se ukvarjam tudi z razmnoževanjem, imam vsako leto 10 do 20 mladih kaktusovih sadik in če bi jih kdo rad imel, mu bom z veseljem ustregel.«

Na Gorenjskem snemajo „KALO"

Lojze Potokar - ded v umetniškem filmu »Kala«

V sredini januarja je odpotovala v Bovec snemalna skupina novega slovenskega filma »Kala«. O pripravah za snemanje smo že pisali, zdaj pa so v kamerah podjetja Viba film že stekli prvi metri novega filma.

Ekipo vodi mladi režiser Andrej Hieng, član Celjskega gledališča. Za dobro fotografijo bo poskrbel direktor fotografije Janez Kališnik, glasbeno spremljavo pa bo priredil znani komponist Blaž Arnič. V glavnih vlogah nastopata dva mlada igralca, Helena Kordeževa in Jure Doležal. Helenco Kordeževo poznamo že iz filma »Ne čakaj na maj« in iz koprodukcijskega filma »Ko pride ljubezen«. Torej Helenca ni več začetnica. Jure Doležal pa stopa tokrat prvič pred filmsko kamero. V eni glavnih vlog bomo srečali še letošnjega Prešernovega nagrajenca Lojzeta Potokarja, ki mu je »Kala« že enajsti film. V ostalih vlogah nastopajo še Stevo Žigon, ki je pred kratkim posnel svoj prvi film »Vrnil se bom«, ter člani SNG Maks Furjan, Slavo Švajger in Ivan Jerman.

Kako pa si je scenarist Ivan Ribič zamislil zgodbo o psici Kali na filmskem traku?

Neko zimo se tudi v mirnih hribovskih predelih, kjer živijo ded s Kalo in Andrej s svojo zaročenko Ano, pojavijo črnosrajčniki. Dedova domačija postane zatočišče partizanov, katerim se pridruži tudi Andrej. Kalo odpeljejo fašisti in jo skušajo vzgojiti kot policijskega psa, toda Kala jim kmalu pobegne. Namesto domačije pa najde le še pogorišče in dedov grob.

Med ofenzivo zbeži v gozd, kjer sreča svojega starega sovražnika volka Murka. Strah pred vojnim metežem ju je združil in Kala se sčasoma povolčji.

Po osvoboditvi postavita Andrej in Ana na pogorišču nov dom. Murk krade na domačiji ovce, toda kmalu ga izsledijo. Zdaj mora Kala sama prehranjevati mladiče, zato nadaljuje z Murkovim delom. Na teh pohodih sreča Andreja. Zopet si zaželi mirnega življenja, ki so ga živeli včasih na dedovi domačiji. Odloči se in z družino se odpravi k Andreju. Tik pred pragom Andrejeve domačije pa jo podre strel. Strelec je mislil, da je ubil volka. Kala je sicer umrla, toda njeni mladiči ne bodo volkovi, ampak psi.

Po snemanju v Bovcu je ekipa odpotovala v Radovljico, od tam pa so namenjeni še na Pokljuko in v Cerklje. V vseh teh krajih bodo posneli zunanje posnetke. Vse ostale pa bodo snemali v ateljejih Filmservisa v Ljubljani.

Pri Viba filmu obljubljajo, da bo film končan do srede aprila. Upajmo, da vreme ne bo preveč muhasto in da bomo film kmalu videli.

J. MIHELAČ

Zanimivosti

VSAKEMU SLOVENCU PAR ČEVLJEV

Samo 8 večjih tovarn obutve v našem okraju, med katerimi sta v prvi vrsti »Peko« in »Planika«, je leta 1956 izdelalo nič manj kot 1,324.000 parov obutve. S stalnim povečanjem proizvodnje pa je ta številka že lani prekoračena in bi samo te tovarne lahko izdelale letno vsakemu Slovencu po 1 par čevljev. S sedanjo obnovo tovarne »Peko« in drugih pa bo zmogljivost še večja. K. M.

1,800.000 KONJ ZA JESENIŠKO ŽELEZARNO

Če bi izdelke jeseniških železarjev še vedno tovorili s konji, kot je to bilo nekoč, bi skupno proizvodnjo surovega železa in jekla v letu 1956 mogli natovoriti na nič manj kot na 1,837.335 konj, če bi vsak konj nosil po 200 kg, kajti skupna proizvodnja je znašala 337.467 ton.

STEKLO KOT LES

V francoski tovarni stekla Sanit-Gobáin, ki je znana že iz dobe »sončnega kralja« Ludovika XIV., so izdelali novo steklo, v katerega je mogoče zabijati žeblje kot v les. Tako steklo bodo uporabili pri gradnji francoskega paviljona na letošnji razstavi v Bruslju.

VSAKO LETO PET MILIJARD KNJIG

Po podatkih UNESCO natisnejo na leto na vsem svetu okrog pet milijard knjig, tako da pride na po dve knjigi na vsakega prebivalca zemlje. Žalostna okoliščina pa je, da polovica prebivalcev Zemlje sploh ne pride do knjige.

SUPER HOTEL V ATENAH

V podnožju Akropole gradijo super moderni hotel, v katerem si bodo gostje lahko izbirali med različnimi slogi pohištva. Sobe bodo imele pohištvo od antičnega do ultra modernega sloga.

gorenjski obveščevalec

MALI OGLASI

Telefonska številka naročniškega in oglasnega oddelka je: Kranj 475

Poceni prodam že rabljen, dobro ohranjen vzidljiv **štedilnik** na 2 in pol plošči z bakrenim kotličem. — Kovačič Ludvik, Stražišče 297, Kranj.

Os za krožno žago (cirkularko) s krogličnimi ležaji, novo, **prodam.** — Krulc, Klanc 59.

Zamenjam lepo enosobno **stanovanje.** — Klanc 44, Kranj.

Šofer B kategorije **išče službo.** Naslov v oglasnem oddelku.

Dva kleparska pomočnika in vodovodnega inštalaterja za samostojna dela, po možnosti s stanovanjem v Kranju ali okolici, **sprejmem takoj.** — Maksimov Boris, kleparstvo, Tržič.

Kmetijska zadruga Zminec, p. Škofja Loka **sprejme v službo poslovodjo** za trgovino z mešanim blagom ter odkupom kmetijskih pridelkov. Ponudbe poslati na gornji naslov do 20. februarja 1958.

Sprejmemo dva pekovska pomočnika. Nastop službe takoj. Ponudbe poslati podjetju »Delikatesa«, Kranj.

Ožji sodelavci tovariša Petka Jožeta, zaposleni v podjetju »Avtopromet«, **želijo njemu in njegovi soprogi mnogo sreče in zadovoljstva** na novi življenjski poti.

Obrtna zbornica Kranj razpisuje mesto kuharice in natakarice, ki bi opravljala tudi posle sobarice, za Dom Gorenjskih obrtnikov v Crikvenici. Čas zaposlitve ca. od 15. maja do 15. septembra 1958. Pismene ponudbe je dostaviti na Obrtno zbornico Kranj do 10. marca t. l.

VELETRGOVINA »LOKA« ŠK. LOKA sprejme takoj v službo šoferja za vožnjo 3-tonskega tovornega avtomobila. — Pismene prošnje je vložiti na upravo podjetja Škofja Loka, Kidričeva 12.

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak delavnik ob 5.05, 6.00, 8.00, 10.10, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00 in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri, ob nedeljah pa ob 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 22.00 in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 17. FEBRUARJA

8.05 Orkestralna matineja.
9.00 Radijski roman — Roger Vailland: 325.00 frankov IV. nadaljevanje.
10.10 Dopoldanski komorni koncert.
11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — V. Winkler, prir. Matej Rode: Hribčev Gregec.
11.35 Odmevi z ruskih step.
12.30 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Pridelovanje jedilne čebule.
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo: Giuseppe Verdi — mojster opere.
15.40 Listi iz domače književnosti — Jože Pahor: Matija Gorjan (odlomek).
16.00 Portreti slavnih pevcev — XVII. oddaja tenorist Giuseppe Campora.
17.20 Srečno vožnjo! (šoferjem na poti).
18.00 Mladinska oddaja.
18.45 Radijska univerza — Prof. Jože Goričar: Sodobna industrijska revolucija — II.
20.00 Koncert simfoničnega orkestra madžarskega radia.

TOREK, 18 F.EBRUARJA

8.05 Veseli dvoboj v dvo in tričetrtinskem taktu.
9.30 Slavni virtuozi vam igrajo.
10.10 Iz filmov, operete in glasbenih revij.
11.30 Za dom in žene.
12.30 Kmečka univerza — Doc. ing. Zdravko Turk: Tehnika dela v gozdni izdelavi.
1240 Emil Adamič: Iz »Ljubljanskih akvarelov«.
13.30 Pester spored opernih melodij.
14.20 Za otroke — Frane Milčinski: Pisan neštrc.
15.40 Potopisi in spomini — Fran Erjavec: Kako se je Slinarju z Golovca po svetu godilo.
16.00 Za ljubitelje in poznavalce.
18.00 Športni tednik.
18.30 Iz zakladnice jugoslovanskih samospevov.
18.45 Domače aktualnosti.
20.00 Veselo pustovanje (Prenos javne oddaje iz Filharmonične dvorane v Ljubljani).

SREDA, 19. FEBRUARJA

8.05 Pisana paleta.
9.00 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori.
10.10 Listi iz orkestrske lirike.
11.35 Radijska šola za višjo stopnjo: Giuseppe Verdi — mojster opere.
12.30 Kmetijski nasveti — Ing. Jakob Ferjan: Opitanje bejkonov.
13.15 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov.
14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — V. Winkler, prir. Matej Rode: Hribčev Gregec.
15.40 Pri klasičnih mojstrih.
17.35 Rendez-vous popevk.
18.00, Kulturni pregled.
18.30 Glasba narodov sveta — VI. Eksotični plesi.
18.50 Razgovori o mednarodnih vprašanjih.
20.00 Iz sodobnih oper ameriških skladateljev.
22.15 Pozor! Snemanje!

ČETRTEK, 20. FEBRUARJA

8.05 Podeželje poje...
9.00 Dopoldanski divertimento.
11.30 Cicibanom — dober dan! (Zvonimir Bajsić: Dedek — pometač).
11.45 Pesmi za naše male.
12.00 »Dober dan, Pariz«.
12.30 Kmečka univerza - Ing. Jože Šilc: Pot semenskega žita od odbirnega postopka do porabnika.
13.30 Glasbeni album.
14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
15.40 Humoreska tega tedna — Emanuel Roidis: Papežinja Ivana.
16.00 Z našimi in inozemskimi solisti in skladatelji.
17.15 Odprite sprejemnik!
18.00 Radijska univerza — Prof. Karl Dobovišek: Zgodovinska pot papirja.
18.45 Četrtkova reportaža.
19.50 Tedenski notranje - politični pregled.
20.05 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov.
21.00 Janko Glazer — pesnik izpod Pohorja.
22.15 »Po svetu jazza«.

PETEK, 21. FEBRUARJA

8.05 Z glasbo v deželi Tisoč in ene noči.
9.00 Radijski roman — Rogel Vailland: 325.000 frankov V. nadaljevanje.
10.10 Dopoldanski spored solistične glasbe.
11.30 Za dom in žene.
12.30 Kmetijski nasveti — Franc Trnovec: O zemljiškem katastru.
13.15 Od arije do arije.
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo: Gumijasti medvedek.
15.40 Iz svetovne književnosti — Isaak Asimov: Robot je pobegnil.
16.00 Koncert ob štirih.
18.00 Iz naših kolektivov.
18.50 Družinski pogovori.
20.00 Igra zabavni orkester Radia Ljubljana p. v. Ferda Pomykala.
20.15 Tedenski zunanje - politični pregled.
20.30 Večerni koncert.
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 22. FEBRUARJA

8.05 Lepe melodije — znani napevi.
8.35 Pozdrav z Gorenjske.
9.00 Radijska šola za nižjo stopnjo.
10.10 Popularne melodije iz orkestralne glasbe.
11.00 Pionirski tednik.
12.30 Kmečka univerza — Dr. Ivo Vomer: Problemi osemenjevanja krav.
14.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike.
15.40 S knjižnega trga.
16.00 Glasbene uganke.
18.00 Okno v svet: Venezuela.
18.45 Prof. dr. Mirko Rupel: Jezikovni pogovori.
20.00 »Mladim volivcem«: (Javna mladinska oddaja) Nastopa 10 zmagovalnih ekip z okrajnih tekmovanj in Plesni orkester Radia Ljubljana — Konferansje Frane Milčinski (Prenos iz dvorane Gospodarskega razstavišča).
22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 23. FEBRUARJA

8.00 Športna reportaža.
8.15 Od tu in tam.
8.45 Mladinska radijska igra — Fran Levstik - Tone Sojar: Martin Krpan.
9.15 Kar radi poslušate.
10.00 Še pomnite tovariši... — Francka Pavlič: Strel ob potoku.
10.30 Pokaži, kaj znaš.
13.30 Za našo vas.
16.15 Naša vojna industrija (reportaža).
16.45 Glasbeni mozaik.
17.30 Radijska igra — Nazim Hikmet: Skrivnostni Ivan.
21.00 »Predstavljamo vam«.
22.15 Zapleši z menoj...

OBJAVE

OPOZORILO

osebju, zaposlenemu v živilski stroki, na območju občine Kranj

Vse osebe, zaposlene pri proizvodnji in prometu z živili, trgovinah z živili, skladiščih predelovalnicah, mesnicah, klavnicah, pekarnah, slaščičarnah, mlekarnah, gostilnah, menzah, vodovodih itd. ter osebe, zaposlene v avtoprometu in brivsko-frizerskih salonih, morajo biti po določilih Temeljnega zakona o zdravstvenem nadzorstvu nad živili (Uradni list FLRJ št. 17/56) zdravstveno pregledane pred nastopom službe ali po preboleli nalezljivi bolezni ali bolezni, ki jo povzročajo črevesni ali kožni paraziti ali osebe, ki bolujejo za kakšno gnusno boleznijo, tumori, gnojnimi ranami in podobno. Prav tako morajo biti vse osebe, zaposlene v živilski stroki občasno pregledane vsakih 6 mesecev. Te osebe ne bodo prejemale od Zdravstvenega doma nobenih vabil za pregled, pač pa je dolžnost njihovih delodajalcev, da sami poskrbe za obvezne preglede, pri katerih bodo pregledani prejeli zdravstvene legitimacije.

Obveščamo vsa prizadeta podjetja, obrate ter brivsko-frizerske salone, da se pregledi vrše vsak ponedeljek in sredo v tednu od pol 8. do 12. ure v prostorih protituberkuloznega dispanzerja v zgradbi Zdravstvenega doma na Stari cesti št. 11 (telefon št. 708) in da lahko zdravnik v eni ordinaciji pregleda največ 25 oseb. Stroške za obvezne zdravstvene preglede trpi delodajalec.

Opozarjamo, da bo Občinski sanitarni inspektorat Kranj kontroliral, ali se določila gornjega zakona in člena 61. Uredbe o izvajanju navedenega zakona pravilno in v redu izpolnjujejo in bo proti kršilcem predlagal uvedbo upravno - kazenskega postopka po določbah Temeljnega zakona o prekrških.

ZDRAVSTVENI DOM KRANJ

LICITACIJA

Kmetijska zadruga Ljubno na Gorenjskem **razpisuje** licitacijo za naslednje osnovno sredstvo:

1. Trosilec za umetno gnojilo.

Licitacija se bo vršila v ponedeljek, dne 24. februarja 1958, od 8. do 12. ure v KZ Ljubno.

Opozarjamo vsa kmetijska posestva in posestnike na ugoden nakup.

KINO

»STORŽIČ« KRANJ, 17. in 18. februarja italijanski film »VRNITEV V ŽIVLJENJE«. 20. februarja italijanski barvni cinemascope film »KRUH, LJUBEZEN IN...«. Predstave vsak dan ob 16., 18. in 20. uri.

»TRIGLAV« PRIMSKOVO, 18. februarja amer. barv. film »POT V HOLLYWOOD«, ob 19. uri.

»SVOBODA« STRAŽIŠČE, 19. februarja premiera ital. barvnega cinemascope filma »KRUH, LJUBEZEN IN...« ob 18. in 20. uri.

»RADIO« JESENICE, 17. in 18. februarja franc. barv. cinemascope film »MIHAJLO STROGOV«. Od 19. do 21. februarja italijanski film »ULICA«.

»PLAVŽ« JESENICE, 17. februarja amer. barv. film »NAPREJ UJEC VILI« in amer. barv. film »DVA TEDNA LJUBEZNI«. 18. februarja amer. barv. film »DVA TEDNA LJUBEZNI«. 20. in 21. februarja amer. barv. film »NAPREJ UJEC VILI«.

ŽIROVNICA, 19. februarja ameriški film »DVA TEDNA LJUBEZNI«.

DOVJE MOJSTRANA, 19. februarja ameriški barvni film »NAPREJ UJEC VILI«.

KOROŠKA BELA, 17. februarja angleški barvni film »ZVEZDA INDIJE«.

BLED, amer. barv. glasbeni film »NEPOZABNA PESEM«. Od 18. do 20. februarja ital. film drama »PLAŠČ«. V ponedeljek, torek in četrtek ob 20. uri. V sredo ob 17. in 20. uri.

RADOVLJICA, 18. in 20. februarja angl. barv. vistavision kriminalni film »HIŠA SKRIVNOSTI«. V torek ob 20. uri. V sredo ob 17.30 in 20. uri.

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

V petek smo na kranjskem živilskem trgu zabeležili naslednje cene: ješprenjček 95, ajdova moka 70 do 75, koruzna moka 45, koruzni zdrob 50, koruza 35 do 40, oves 25, kaša 70 do 80, ješprenj 70, krma za kokoši 35 do 40, fižol 65 do 70, šalotka 50, čebuljček 250 do 300, krhlji 40 dinarjev liter; krompir 10, rdeče korenje 50 do 60, navadno korenje 15 do 20, čebula 50 do 60, kisla repa 25 do 28, sladka repa 10, kislo zelje 35 do 40, zelje v glavah 15 do 25, pesa 35 do 40, redkev 20 do 30, jabolka 90 do 100, koleraba 30 din kg; česen 4 do 10 din komad, motovilec 20 do 30, radič in špinača 25 do 30 dinarjev merica, skuta 80 do 90, surovo maslo 400 din kg; kokoši 350 do 600 din kom; zajci 250 dinarjev kom.; por 5 do 15 din kom., zelena 10 do 30 din kom., hren 5 do 15 din kom., jajca 19 do 20 din kom., mleko 30, smetana 200 din liter.

V ŠKOFJI LOKI

V soboto je bil trg v Škofji Loki kar dobro založen, zlasti z zelenjavo in tudi kupcev je bilo precej. Cene pa so bile naslednje: Krompir 10 din kg, čebula 60 din kg, jajca 20—22 din komad, merica špinače 20 din, pesa 30 din kg, korenček 40 din kg, zelje (glava) 10—15 din, kisla repa (merica) 20 din, kislo zelje (merica) 20 din, radič 20 din (merica), česenj 10 din komad, šopek peteršilja 10 din, črna redkev 20 din, fižol 50 din liter, rumena koleraba 25 din kg, smetana (mala zajemalka) 15 din, sirček 12 din komad, por 5 do 10 din komad, motovilec 20 din (merica) in karfijola 80 din kg

GIBANJE PREBIVALSTVA

V KRANJU

Rodile so: Pavla Vehar, delavka — dečka; Ivica Kalan, uslužbenka — dečka; Francka Jagodic, gospodinja — deklico; Marija Klančnik, delavka — dečka; Marjana Jenko, gospodinja — deklico; Minka Tišler, delavka — deklico; Kati Rozman, uslužbenka — dečka; Marija Štern, delavka — dečka; Marija Ropret, gospodinja — dečka; Milena Piculin, delavka — dečka; Marija Ribnikar, trg. pomočnica — dečka; Tinka Markič, delavka — dečka; Ana Vogelnik, delavka — deklico; Lilijana Pipan, nameščenka — deklico; Marija Božičević, delavka — deklico; Marija Praprotnik, tkalka — deklico; Ivana Osel, delavka — deklico; Marija Kobal, uslužbenka — dečka; Tereza Prezelj, delavka — dečka; Marija Urh, gospodinja — deklico; Marija Kodrič, uslužbenka — dečka, Lojzka Ribnikar, delavka — dečka; Antonija Cirnski, delavka — deklico; Gizela Dovžan, delavka — deklico; Terezija Dokl, gospodinja — dečka; Angela Traven, tkalka — dečka; Marija Murnik, delavka — deklico; Ana Kralj, fin. knjigovodja — dečka; Francka Štular, tkalka — deklico.

Poročili so se: Jože Mali, posestnik in Katarina Oranič, kmečka delavka; Valentin Grošelj, delavec in Angela Kavšek, delavka; Stanislav Šifrer, kmetovalec in Pavla Pokorn, kmetovalka; Franc Škofic, delavec in Ana Žirovnik, kmečka delavka; Albin Rehberger, delavec in Mihaela Lombar, delavka;

ODKUPUJEMO

steklenice od piva, slatin, sifona, šampanjca in penečih vin, predvsem pa »BORDO LITERSKE STEKLENICE« — kom. à 20 din na naših skladiščih v Kranju, Škofji Loki in Tržiču.

VEČJE KOLIČINE PREVZAMEMO NA DOMU!

Kličite telefon:
Kranj 336
Škofja Loka 326
Tržič 272

„VINO KRANJ“

§§§ S SODIŠČA

VSE SE GA JE PRIJELO

V začetku leta 1954 je začel Franc Gorjup, po poklicu orodni kovač, zaposlen v Železarni na Jesenicah, postopoma odnašati posamezne predmete na svoj dom v Mojstrano. Ker pri tatvinah in odnašanju ukradenih predmetov iz tovarne mimo vratarjev ni naletel na ovire, čeprav nekaterih večjih predmetov zaradi njih obsežnosti, ni mogel posebno skriti, se ga je prijelo prav vse, kar mu je prišlo pod roko, od majhnega orodja, ki ga je vzel v delavnici in zaves, ki jih je mimogrede izmaknil v pisarni, do cementa in prav velikega primoža, ki ga je moral zaradi precejšnje obsežnosti odnesti kar v nahrbtniku. Med ukradenimi predmeti so bili tudi takšni, ki jih izven tovarne sploh ne bi mogel uporabljati. Kar tri tipkane strani je obsegal seznam predmetov, ki so jih organi ljudske milice zasegli v njegovem stanovanju. Nečednega posla se je oprijel s tako vnemo, da ni kradel samo na škodo delovnega kolektiva, ampak si je prilastil tudi tri volnene odeje na škodo Okrevališča »Sonja Marinković« v Mojstrani, ki so se sušile zunaj na soncu. Skupna vrednost ukradenih predmetov znaša 252.746 dinarjev.

Čeprav so bili vsi predmeti oškodovancem vrnjeni, ga je Okrajno sodišče v Radovljici obsodilo v opozorilo, njemu in njemu podobnim prijateljem družbene imovine na razmeroma strogo kazen dveh let in šestih mesecev zapora.

OBSOJEN PREKUPČEVALEC Z LESOM

Čeprav ima Franc Janhar z Brezij zasebno mlinarsko obrt in manjše posestvo, si je skušal ustvarjati s prepovedanimi posli še dodatne vire dohodkov. Leta 1956 je nakupil od raznih sosedov 41 m³ raznovrstnega rezanega lesa po razmeroma ugodnih cenah in ga kmalu zatem s precejšnjim dobičkom preprodal v Ljubljani.

Ker se po obstoječih predpisih lahko ukvarjajo z nakupom in preprodajo lesa samo za to pooblaščena podjetja, ne pa zasebniki, ga je sodišče v Radovljici obsodilo zaradi nedovoljene trgovine na 60.00 dinarjev denarne kazni in plačilo 5000 din stroškov kazenskega postopka.

PREPOVEDANI POSLI

Lahek zaslužek, ki ga včasih nudijo nadebudni avanturisti, ki bi radi s tujo pomočjo ilegalno prestopili državno mejo, je spravil tudi Franca Noča z Javorniških rovt na zatožno klop. Lani meseca maja se je dogovoril s Francem Starešiničem, ki se je kot vodja take skupine začasno zaposlil v Železarni na Jesenicah, da bo za nagrado 91.000 din pomagal njemu in še trem pajdašem pri pobegu čez državno mejo.

Ker se razmeroma tveganega posla sam ni upal lotiti, je vse štiri reflektante, ki so nameravali prestopiti mejo meseca julija, nekaj časa skrival na svojem domu. Pozneje jih je povezal z Muhamedom Kačičem z Jesenic, ki je bil zaradi meje že večkrat kaznovan, da je za polovico nagrade peljal vse štiri proti Hrušici, kjer so jih obmezni organi pri poizkusu pobega prijeli. Sodišče ga je zaradi kaznivega dejanja pomoči pri pobegu obsodilo na kazen petih mesecev zapora.

—e

NESREČE

POŽAR NA PLANINI

V četrtek, 13. t. m. ob 8,45 uri, je zazvonil telefon pri Gasilski četi v Kranju. Kmalu nato so že bili gasilci pred stanovanjskim blokom podjetja »Iskra« na Planini. Hitro so pogasili požar, ki bi sicer lahko povzročil veliko škodo. Kot so ugotovili, je požar nastal zaradi preobremenitve električne napeljave v hiši, ki ne ustreza potrebam. Škoda je minimalna.

NEPREVIDNOST PRI STROJU

Jernej Bajželj je že dalj časa v »Tiskanini« v Kranju mazal stroje, kjer je potrebna previdnost. Prav te pa ni bilo dovolj, ko je v petek, 14. t. m. dopoldne v oplemenilnici hotel namazati stroj — raztezalec tkanin. Po lestvi se je povzpel na vrh ogrodja in začel z delom, ko je stroj še miroval. Toda odgovorni delavec pri stroju sploh ni vedel, da se Bajželj nahaja na stroju. Spustil je stroj v pogon. Takrat pa se je Bajželj nenadoma znašel med vrtečimi se kolesi in jermeni. Da bi se izognil nesreči, je skočil s stroja in padel 3 metre globoko na betonska tla. Dobil je težje poškodbe na glavi in si zlomil roko. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico.

K. M.

TOVORNJAK IN AVTOBUS STA TRČILA

V soboto ob 12.40 uri je vozil po cesti II. reda v smeri proti Kranju tovornjak last Franca Trelca iz Kranja, ki ga je upravljal šofer Alojz Andolšek. Nasproti mu je pripeljal avtobus Avtoprometa iz Kranja (šofer Kern Franci). Avtomobila sta se srečala s hitrostjo 15 km in trčila. Pri tem so bili poškodovani trije potniki v avtobusu, na vozilu samem pa je bilo za 800.000 dinarjev škode. Povzročena škoda na tovornjaku pa je ocenjena na 150.000 dinarjev.

V ŠPORTU

TEČAJI NAJ BI TRAJALI VEČ DNI

V preteklih dneh je bil v Domu Partizana na Jesenicah tečaj za najboljše člane - orodne telovadce Gorenjske, ki ga je organizirala Okrajna zveza Partizan za Gorenjsko z namenom, da bi se najboljši orodni telovadci lahko čimbolj pripravili za razna prvenstvena in ostala tekmovanja, ki jih zveza predvideva za letošnje leto. Tečaj je trajal 5 dni, vodili pa so ga priznani orodni telovadci in učitelji. Na splošno je tečaj dobro uspel. Vendar pa se je pokazalo, da bi morali biti takšni tečaji daljši. Tako pa kratki tečaji zahtevajo od udeležencev prevelik napor, zaradi česar ne more biti pravega sistematičnega dela, kar mora vsekakor v precejšnji meri vplivati na končen uspeh tečaja. To pot so na Jesenicah tečajniki po petem dnevu pravzaprav prišli šele v pravo razgibanost in telesno zmogljivost za nadaljnje delo, toda tečaja je bilo že konec.

-an

Z občnega zbora ŠD Mladost v Stražišču

GLAVNA NALOGA: DOGRADITEV STADIONA

V petek je bil v Kranju občni zbor ŠD »Mladost« iz Stražišča. Iz poročil je bilo razvidno, da šteje društvo 401 člana, od tega 244 mladine. ŠD Mladost iz Stražišča združuje 6 klubov, in sicer: atletski, namiznoteniški, nogometni, rokometni, kolesarski in odbojkarski. Največ uspehov je dosegel rokometni klub, saj je osvojil gorenjsko prvenstvo in se tako plasiral v I. Slovensko rokometno ligo. Nič manjšega uspeha pa niso dosegle ženske tega kluba. Seveda ne kaže pozabljati nogometašev in namiznoteniških igralcev, ki so prav tako zabeležili lepe uspehe. Seveda so klube, pa tudi osrednje društvo, skozi vse leto trle finančne težave. Ob takšnih pogojih pa je delo kluba ogroženo, zato je nujno potrebno, da se dotacije društvu povečajo. Le na ta način bo moglo društvo povečati svoje članstvo in vključiti v svoje vrste predvsem mladino.

Iz živahne razprave je bilo razvidno, da bo treba končno le dograditi stadion. Stadion ima sicer dirkališčno stezo, medtem ko tribuna še vedno nima sedežev.

Ob koncu je bil izvoljen 13-članski upravni odbor, ki mu bo še nadalje predsedoval požrtvovalni športni delavec Ludvik Rančigaj.

Ž. M.

PREDOLJE : ŠKOFJA LOKA

699 : 694

V torek popoldan je bilo prvenstveno srečanje v streljanju med članicami iz Predoselj in Škofje Loke. Za vsako ekipo je nastopilo pet članic, tekmovale pa so v stoječem položaju z zračnimi puškami. Dvoboj je bil dokaj zanimiv in vse do zadnjega naboja zmagovalec ni bil poznan. Končni rezultat srečanja je bil 699:694 krogov za tekmovalke iz Predoselj.

-an

Nedeljski reporter

ŠPORT

JESENIČANI DRŽAVNI PRVAKI

Ostra borba najboljših dveh jugoslovanskih hokejskih moštev
JESENICE : LJUBLJANA 11:1
(5:0, 3:0, 3:1)

Hokejisti so zaključili s tekmovanjem za državno prvenstvo. Zaostala srečanja zvezne lige, ne bodo več odločala o razvrstitvi najboljših moštev v hokeju na ledu na državni prvenstveni lestvici. Kot je bilo pričakovati, so naslov državnega prvaka tudi letos osvojili Jeseničani. Gorenjci smo tega veseli, še bolj pa smo veseli dejstva, da je napredek, ki so ga pokazali Jeseničani v letošnji sezoni precejšen, da so odpravili vse svoje nasprotnike z visokimi zmagami, da so dosegli tudi v mednarodnih srečanjih pomembne rezultate in končno, da bodo igralci Jesenic skoraj v celoti predstavljali tudi našo državno reprezentanco v prihodnjih srečanjih. V državno reprezentanco so se zaradi svojih sposobnosti uvrstili le še štirje Ljubljančani in nihče drugi. Zakaj se je potem v četrtek zbralo na drsališču na Jesenicah nad 2500 gledalcev je razumljivo. V zvezni tekmi za državno prvenstvo sta se srečali moštvi Jesenic in Ljubljane. Tekma sicer ni odločala o končnem plasmanu prvega ali drugega moštva, mikavna pa je bila zato, ker sta se srečali najboljši moštvi v državi in katerih igralci sestavljajo državno reprezentanco.

Glas trobent, vzklikov in aplavz je bil skoraj nepopisen, ko sta se moštvi pojavili na ledeni plošči. Sodnika Pogačnik in Gorše sta dala znak za začetek igre. Sprva tišina med igralci, nato pa je šel glas iz grl množice kot valovi na razburkanem morju. In že v 1. minuti je Valentar povedel domačine v vodstvo. V prvi tretjini je izgledalo, kot da so na igrišču le Jeseničani. V 4., 12., 18. in 19. minuti so po lepih kombinacijah zatresli mrežo Ljubljančanov. Edino priložnost, ki so jo imeli gostje v tem delu igre niso izkoristili — »pak« se je odbil od prečke.

Druga tretjina se je začela s hladno igro. Toda le za kratek čas. Razigrali so se tudi Ljubljančani, vendar brez uspeha. Boljšim domačinom pa je tudi v tem delu igre uspelo trikrat zadeti v črno.

Kljub temu, da so gostje v zadnjem delu igre le uspeli zabiti častni gol, pa je bila premoč Jeseničanov mnogo večja kot v drugi tretjini in so že v prvih petih minutah dosegli še tri gole.

Opazati pa je bilo pri igralcih obeh moštev, da nimajo dovolj športne morale. Vsaj pri nekaterih je ni dovolj. Kot potrdilo temu naj bo izjava, ki jo je dal Dolinar, ko ga je skupno z Volkarjem zaradi prekrška sodnik izključil iz igre za dve minuti: »Vesel bodi, da te nisem s palico po glavi vsekal. Srečo si imel, da si imel tam roke.«

Še več podobnih pripomb bi lahko našteli, ki jih je bilo slišati med tekmo od igralcev obeh moštev. Tega ne bi smelo biti in klubi naj ne skrbijo le za tehnično znanje svojih tekmovalcev, temveč tudi za splošno kulturno športno vzgojo.

FaBo

— — —

Danes smo zvedeli, da v državni reprezentanci v hokeju na ledu ne bodo le Jeseničani in Ljubljančani, temveč da jo bodo sestavljali tudi še trije člani beograjskega »Partizana« ter po en igralec »Crvene zvezde« in Zagreba.

VELESOVO : ŠENČUR 7,5:6,5

Že prejšnjo nedeljo je bil v Velesovem šahovski dvoboj med domačimi šahisti in gosti iz Senčurja. Tudi to pot so bili uspešni domačini in so srečanje odločili v svojo korist z rezultatom 7,5:6,5.

K. J.

Če smo prejšnjo nedeljo označili kot nedeljo zborov volivcev, lahko imenujemo današnjo — nedeljo pustnega veseljačenja. Nedelja je bila pravzaprav le še dan posledic, medtem ko se se ljudje naveselili že v soboto. Pisani plakati so vabili na vsakem vogalu in težko se je bilo odločiti, kje si prebil pustno soboto. Ob tolikem številu zabav me je zanimalo, koliko so Kranjčani in sploh Gorenjci popili te dni. Povprašal sem pri kranjskem podjetju »Vino«.

TEKLO JE V POTOKIH

sem si dejal, ko sem pregledal podatke, ki mi jih je dala prijazna tovarišica iz knjigovodstva. Podjetje je v šestih dneh prodalo za 2,818.968 dinarjev alkoholnih pijač. Nad enajst tisoč litrov vina, 800 litrov žganja, nad 400 litrov piva in pelinkovca, 80 litrov ruma, 240 litrov likerjev, okoli 370 litrov vermutha in približno 150 litrov konjaka. Ne morem trditi, da je vse to steklo po grlu vrlih

Ljubim Te!? — Kot da je ob pustu vse dovoljeno

Gorenjcev samo v soboto, kljub temu pa te številke zgovorno pričajo, da so si ga v soboto pošteno privoščili.

JESENIČANI NAJPREVIDNEJŠI

Tudi na poročnih uradih je bilo v soboto nenavadno živahno. Že zelo zgodaj so se pred občinsko hišo v Kranju ustavljali avtomobili: novi in stari; mnogi svatje pa so prišli na poročni urad kar peš. Na poročnem uradu v Kranju sem se oglasil ob pol dvanajstih. Do takrat si je že 30 parov obljubilo večno zvestobo. Ah ja! V Kranju so letos poročili 79 parov, torej še vedno velja pregovor, da je predpustni čas — čas porok, saj je potem, ko sem odhajal, čakalo še nekaj parov pred vrati.

Tržiški in jeseniški poročni urad sem poklical kar po telefonu. Če bi izračunal razmerje med številom porok in številom prebivalcev, bi ugotovili, da so Jeseničani »najprevidnejši«, saj so v soboto poročili pet parov, letos pa le 18. V Tržiču se je v soboto poročilo prav tako pet parov, v vseh januarskih in februarskih sobotah skupaj pa 14.

»SNEMI MASKO, TOVARIŠ!«

V nedeljo sem bil že okrog 8. ure na kranjskih ulicah. Obetal se je lep dan. Ustavil sem se pri Veleželeznini »Merkur«. Na Jahačevem prelazu sta se dva zakasnela veseljaka opirala drug na drugega in se pogovarjala.

»Če dobro premislim in če te pogledam«, je dejal večji manjšemu, »lahko rečem, da ti še vedno nisi snel maske!«

Manjši je bil seveda brez maske, le obraz je imel tako čudno zdelan, da je učinkoval res »pustno«. Mali se je namrdnil in onemoglo zamrmral predse, češ kaj me briga, vendar mu ni uspelo, da bi kaj povedal. Je bil preveč utrujen.

BREZ KRVI...

Naveličal sem se kolovratenja po kranjskih ulicah in zavil sem na uredništvo. Spomnil sem se varnostnih organov. Gotovo so imeli sinoči precej dela, sem pomislil. Dvignil sem slušalko in poklical 02.

»Halo?«

»Prosim, bodite tako prijazni, pa mi povejte, če ste imeli včeraj kakšne nevšečnosti?«

»No, ni bilo tako hudo. Seveda so bili ljudje bolj razigrani kot sicer, vendar resnejših primerov ni bilo. Imeli smo posebno službo, ki je nadzorovala zabavišča. Bilo je le nekaj manjših prask in pretepov.«

»Če smem vprašati, kje pa ste pustovali?«

»Nikjer. Bil sem dežurni.«

Tovarišu s Tajništva za notranje zadeve nikakor ne zavidam, saj ni posebno prijetno na pustno soboto sedeti v dolgočasni pisarni.

MATURA JE PRED VRATI

Spet sem se znašel na Koroški cesti. Prvi, ki sem ga srečal, je bil znanec - osmošolec. Njemu na čast naj povem, da je bil popolnoma trezen.

»Zakaj pa tako potrto?«

»Do mature je konec z veseljem. Ne vem če bomo še kdaj tako brez skrbi, kot smo bili včeraj.«

»Najbrž ne,« sem mu odvrnil, ko sva se poslovila.

Žalostno razmišljanje v svežem jutru. No, sicer pa je imel popolnoma prav. Matura je resna stvar, to sam dobro vem.

»MAČEK« V MESTNI SLAŠČIČARNI

Hitro sem stopil še v Mestno slaščičarno. Zaman sem se oziral, da bi našel prazen prostor. Vse je bilo zasedeno. Pri mizah so sedeli večinoma izmučeni obrazi, pred njimi pa skodelice črne kave. Kranjčani so zdravili »mačka« na preizkušen način.

KAJ PA DRUGOD?

Po obisku v Mestni slaščičarni sem se spet vrnil na uredništvo. Hotel sem še izvedeti, kako so pustovali v drugih krajih Gorenjske. Najprej sem poklical Hotel Pošta, nato pa še turistično društvo v Tržiču. Povedali so mi, da je bilo zelo veselo in da so se zabavali v vseh gostinskih lokalih; najbolje pa so se imeli tisti, ki so bili v telovadnici tržiškega Partizana, kjer je igral živahni in priljubljeni Goričanov kvintet. Na Turističnem društvu so mi še povedali, da bo v torek popoldne ob štirih tradiconalni pustni sprevod, ki bo letos že petič.

V Radovljici so se prav tako zabavali v telovadnici »Partizana«, kjer je za mnoge zmanjkalo prostora. V torek pa bo v hotelu Grajski dvor velika maškarada, najboljše maske pa bodo nagradili.

Tudi v Kranjski gori je bilo veselo. Gostje so sicer že v glavnem odšli (v soboto je zapustila »Eriko« zadnja skupina francoskih turistov), kar pa jih je še ostalo, so se z domačini zabavali v hotelu »Razor«.

Toliko torej o pustovanju, ki je bilo to nedeljo res največja zanimivost. Kljub vsemu, pa je bilo v Kranju tudi nekaj popolnoma resnih stvari, ki jih kaže zabeležiti.

SNG DRAMA V KRANJU

V nedeljo je v Kranju gostovala tudi ljubljanska Drama z dvema uprizoritvama, in sicer z Izsiljeno ženitvijo in Šolo za može. Ko sem ob dvanajstih povprašal, koliko je prodanih vstopnic, mi je blagajničarka dejala, da jih je 122, da pa upa, da bo prodala vse, ker ljudje še vedno prihajajo. Mimogrede sem vprašal še, kako je z vstopnicami za nastop ansambla Mojmira Sepeta v Kranju. Blagajničarka se je nasmehnila in dejala, da je takoj prvi dan prodala vse vstopnice.

»POTROŠNIK« SPET V SVOJIH PROSTORIH

V torek se bo trgovina »Potrošnik« preselila v novo urejeni lokal na Koroški cesti, ki je sedaj res eden najlepših v Kranju. Ljudje se bodo kar težko navadili, ker ne bodo več kupovali v stavbi Gorenjskega tiska, kjer je imel v času preurejanja lokala »Potrošnik« svoje prostore.

AVTOBUS BO VOZIL...

Precej razgovorov je vzbudila v Kranju vest, da bo v ponedeljek odprta avtobusna proga, ki bo vezala Kranj s Primskovim in Stražiščem. Kolikokrat bo vozil, kje bodo postaje, kje bo obračal, koliko bo treba plačati? To so trenutno najzanimivejša vprašanja.

»Ljubi volk, saj nisem rdeča kapica!«

ki mučijo Kranjčane.

Pustna nedelja je minila dokaj mirno. Mnogi so jo prespali, ker so preveč vneto srkali žlahtno kapljico, drugi pa so se osvežili na sprehodu, saj je bila nedelja tudi z vremenom še kar naklonjena.

mito

SREČANJE S HARLEKINOM

Se luči po cestah so ta večer živahneje svetile in se gizdavo ogledovale v razmočenem cestnem tlaku. Povsod smeh — v vlažnem ozračju in v očeh ljudi. Tisoč glasov se je družilo v prekipevajoči crescendo poln disonanc...

Smejte se ljudje! Kaj bi z žalostnimi obrazi?

Marku pa ta večer ni bilo do smeha. Kot izgubljen je taval po ulicah. Nocoj ga je premagalo. Pomešal se je bil med ljudi, da bi ubežal samoti. Vseeno, kje je, da le ni sam.

Množica ga je odnašala in ni se menil za to. Ustnice so se mu od časa do časa

premaknile v komaj slišnem šepetu: »Vera... Vera...«

Nenadoma je živa reka pred njim vzvalovila. Iz stranske ulice so se pripodile maškare in se zagozdile v množico.

»Prostor za opico!« je vreščala ženska, oblečena v ciganko in utirala pot spremljevalcu — opici z ogromno glavo. Po naključju je trčila ob Marka.

»Prostor za opičjo glavo,« se je pijano nasmehnila in se za hip naslonila na Marka. Ob dotiku se je zresnila; vznemiril jo je pogled v Markov obraz, ki je razodeval vse kaj drugega kot veselost. Še preden se je Marko dodobra zavedal, ga je ciganka poljubila.

»Oprosti!...« je šepnila.

Razbrzdan smeh množice je vrgel Marka iz odrevenelosti. Ciganka je utonila v množici, za njo pa se je dostojanstveno odmajala ogromna opičja glava njenega spremljevalca.

Nekaj kakor kletvica je ušlo Marku in pognal se je mimo ljudi v ulico, od koder so malo prej prišle maškare. Neprijetno srečanje s ciganko in poljub sta ga vrgla iz ravnotežja. Naglo je stopal, ko pa je potihnil smeh ljudi, je zadržal korak in se spet pogreznil v prejšnjo odrevenelost. Na obraz mu je legla senca žalosti in usta so se mu skrivila v trpkem nasmehu.

»Škoda, Vera, da nisi videla mojega srečanja s ciganko!« je spregovoril. Kako bedasto! Škoda, morda bi mi lahko tudi srečo prerokovala z dlani. Recimo, kako si me ljubila! Navsezadnje bi prebavil tudi kakšno bajko o ženski iskrenosti...«

Ob zadnji besedi se je Marko zdrznil. Z dlanjo je šel preko čela in proseče zašepetal: »Oprosti Vera, saj ne vem, kaj počnem, kaj govorim! Vselej sem bil kriviičen do tebe.«

V Marku se je ta hip vse lomilo v nasprotjih. Pospešil je korak, kot bi hotel pobegniti pred brezplodnim razmišljanjem in iskanjem nečesa, kar bi mu prineslo sproščenje prinašajoče občutje. Nenadoma se je nečesa domislil. — Odšel bo tja, kjer je pred letom, natanko na današnji dan, srečal Vero!

Karnevalska dvorana.

Marko je vstopil. Množica ljudi, med njimi pa maškare kakor pestrobarvni metulji

Orkester je zaigral avizo.

»Pričnemo s tekmovanjem mask,« je nekdo napovedal po zvočniku. »Maske, ki se nameravajo udeležiti tekmovanja, naj se zvrste v promenado.«

Množica je znova zaživela, to pot močneje. Žvižgi, klici, smeh, žvenket kozarcev. Spirale so zasikale skozi zrak.

Srečno!

Marko je gledal in poslušal, toda preveč se je bil pogreznil v razmišljanje in preveč trpkosti je bilo v njem, da bi kaj razumel.

»Lej ga,« se je obregnil obenj eden izmed veseljakov z majhnim klobučkom na glavi. »Kaj ti ne boš — hup! — tekmoval? Pa tako imenitno masko imaš. Fant, rečem ti — hup! — prva nagrada ti ne uide! Kar v ogledalo se poglej. Poosebljena tragika, ta tvoj obraz! Jaz bi... hup!« Z visokim glasom, ki se mu je prelomil v falzet, je stisnil iz sebe: »Ham... Ham... Ja, za Hamleta bi bil dober! Hup!« — Nato je izginil v množici. Marko je nasršen gledal za njim. Najrajši bi ga počil za uho.

Stopil je v bar in sedel za točilno mizo.

»Dvojni konjak!« je odločno naročil.

»Konjak,« se je kot odmev oglasilo z Markove desnice.

Pogledal je po sosedu, ki je ta čas brez posebnega zanimanja opazoval točajko. Nekaj mrkega je bilo v njegovem držanju — pravcato nasprotje z obleko, v katero je bil oblečen.

»Harlekin,« je pomislil Marko in v duši izpraznil kozarec. Še enega!« je naročil.

Še enega,« je za njim ponovil Harlekin.

Marko se je nagnil k njemu in ga vprašal: »Čemu piješ?«

Harlekin se je brez naglice zazrl Marku v obraz. Dolgo ni spregovoril.

»Kdo neki se skriva pod to krinko?« je pomislil Marko.

Čemu pijem?« je čez čas tiho, skoraj šepetaje ponovil Harlekin. »Nekateri pijejo, da bi pregnali žalost. Na primer ti.« Tu je premolknil in prijel kozarec. »Na zdravje!«

Točajka je znova napolnila čaši.

»Z menoj je drugače,« je z veselim glasom nadaljeval Harlekin. »Jaz pijem od veselja in če se me loteva žalost, ker so drugi žalostni, spet pijem, da ne bi postal še sam žalosten. Vidiš, to je vsa filozofija moje »žeje«. In še nekaj je: grozno občutljiv sem za občutja drugih.« Tu je za trenutek pomislil, nato pa s prešerno kretnjo zgrabil čašo. »Pijem, ker pravi žeja »ja«, glava pa pravi »ne«. Ker je glava pametnejša od žeje, prva odneha, zato sem obsojen na popivanje...«

Trčila sta in se prešerno zasmejala.

»Veš Harlekin, vesel sem najinega srečanja,« se je prvi oglasil Marko. »Glej, v smeh si me spravil, kar se ni menda zgodilo že tri mesece.«

Harlekin se je zaupno nagnil k Marku. »Ljubezen, kajne?«

Marko je otožno prikimal in segel po konjaku. Njegovo roko je prestregla Harlekinova.

»Dovolj, prijatelj, pijanci niso čisto po mojem okusu. Dovolj si pil.«

Marko je ubogal, hkrati pa je ugotovil, da se mu vrti. In še nekaj je občutil: Harlekinu je verjel in mu zaupal!

»Kar pa zadeva ljubezen?« je znova povzel Harlekin, »imam dokaj prečiščene pojme. Ljubezen ženske! Hm, kaj bi se pestil zavoljo žensk. Že res: vsaka ženska je košček sreče, če pa vse ženske zbereš na kup, pa še vedno nimaš popolne sreče.«

»Ampak, ti tega ne razumeš,« se je branil Marko. Mar sploh veš, kaj je ljubezen? Jaz vem, prej nisem vedel. Spoznal sem jo, ko sem jo izgubil. Tri mesece bo tega. Izgubil po svoji krivdi.«

»Je odšla z drugim?« je živahno vpadel Harlekin v besedo.

»Ne,« je odkimal Marko. »Jaz sem odšel. Čemu sem to storil, ne vem! Menda sem jo preveč ljubil, da bi lahko živel v njeni bližini. Egoist sem bil.«

»Če sem te prav razumel,« je dopolnil Harlekin, »potem bo že držalo tisto kar pravijo, da je ljubezen najbolj groba oblika egoizma.«

Marko je prikimal in znova segel po konjaku. To pot je bil urnejši, izpraznil je čašo, še preden je Harlekin posegel vmes.

»Morda sem ji premalo zaupal?« je Marko dalje razpredal svojo žalost. »Ljubosumen sem bil. Brez vzroka sem jo mučil. Trmast... nemogoč tip. Kaj sem vendar hotel od nje?«

»Samo zase si jo hotel,« je pribil Harlekin. »Nič slabega ne vidim v tem. Seveda, strpnosti ti je manjkalo. Moral bi ji zaupati. Veš, ljubezen brez zaupanja je kot mrtvorojeno dete.«

»Zdaj je prepozno,« je trudno zamahnil z roko Marko.

»Morda pa le ni prepozno,« je bodril Harlekin. »Vrni se k njej, pa nikar preveč ne filozofiraj. Ženske nimajo rade tega, kadar gre za ljubezen. Dejanja hočejo!«

»Misliš?« je nejeverno pogledal Marko.

Harlekin je prikimal, nato pa sklonil glavo, kakor bi ga bil pogovor o Markovih tegobah utrudil.

»Še nocoj jo moram najti, pa če pretaknem vse mesto,« je planil Marko. »Hvala ti za vse, dragi Harlekin!«

Ta je zdrknil z visokega barskega stola in se postavil pred Marka. Njegove oči so vlažno sijale pod krinko.

Marko se je zdrznil in v telo mu je udarilo kakor električni tok.

»Ubogi moj fant!« je dejal Harlekin in se nežno privil k Marku.

»Vera... zaboga, ti? Kje sem imel oči, da te nisem prepoznal,« je z razsekanim glasom iztisnil iz sebe Marko, ko ji je jemal z oči krinko.

»Seveda, konjak mi je dal vetra!« se je smejal.

»Veš, dragi, ves večer sem ti sledila.« — Po licu so ji polzele solze.

In potem? Pust, ti čas presneti! Vera je potegnila Marka v vrtinec plesočih parov, smeha in žvenketanja čaš...

S. Š.